

ქართული

სალიტერატურო

ჟურნალი.

რედაქტორი & გამომცემი ივ. კერესელიძე.

«თუ შეიევადო სმენად, მიიწვალე,
& უკეთუ მიუზუნა უხადი შენი, ბეძენ
იქმნე.»

(წიგ. ისლამი. თავი 6. მუხ. 34.)

1857 წელსა.

წიგნი მეცხრე.

ს ე კ ტ ე მ ბ ე რ ი .

ქართულის სალიტერატურო ჟურნალის წესდებანი.

ქ. თბილისს.

ПЕЧАТАТЬ ПОЗВОЛЯЕТСЯ

съ тѣмъ, чтобы по отчету, представленному было въ
Ценсурный Комитетъ, узаконенное число экземпляровъ,
г. Тифлисъ. 1 Августа 1857 года. Исправляющій долж-
ность Грузинскаго Цензора А. Александровъ.

ც ი ს კ ა რ ი .

ქ ა ნ თ უ ლ ი .

ს ა ლ ი ც ე რ ა ც უ რ ი უ ყ რ ნ ა ლ ი .

მ ი გ ზ ი ა

შავის ზღვისადმი.

ზღვაჲ! მახსოვს, ოდეს ვხდექ შენსა კიდეს,
სადაც ვხედავდი მე შენს სიმშვიდეს.
თვალს უწოდებს გჭკვრეცდი მუნ ლოყრ-
ფოვანსა,

მოკამკამოსა, გამჭკვიროვანსა.
ცალკე სიმშვიდე შენი მატკებოდა
ჲ ცალკე ცაღლა სევდას შმატებდა,
ოდეს ვხედავდი, რომე ნარნარად
წამოვიდოდა ჩემკენა, — წენარად:
ციმციმებითა ჲ მუილითა,
თითქმის საყბრათ კეთილ გუილითა,
ისევ ნელიად დაიწეკოდა,

წყალთ სიმრავლეში ჩაერევოდა,
 კვალად ივსსავე ქსევას იწყებდა,
 ესრეთ უცხოთა კაცს შემექსევდა.
 გარნა ფიქრით ვსდექ მე ერთს აღიავსა,
 ხან შენ გიჭყვრეტდი, ხან მალღო ცახსა,
 ღუთისა განგებას რა ვიკვირვდი;
 გრძნობითის ცრემლსა სძირათა ვღვრიდი,
 რა ვხედავდი გარემოებას,
 მაშინ გგრძნობდი ვაცთა ამაოებას. —

ივ. კვარცხელიძე.

1857 წელსა.

იქლისის 7.

ქ. ქუთაისს.

არშვიკის მოშორება.

დაგვანგე ფერხი მდიდრად შეიქუდა,
 იუნიქოს მტელს ადუგავებულად,
 წაბამ სუწნელთი გაბწყინებულად ვსტიმ მიიქუადა.
 გონება მას შევწინე,
 თვალთ ცრემლი მოვიხშიწე,
 გულს დანა დავიგმიწე,
 სიცოცხლეც დამშთა მცინე.
 ვიცი მოშორდა განჩისხებული.
 მის განვიდდილი მანისს ჟელსა,

ამაყად ბღიძანს ნაზად სუწნელსა,
 ჟო კელად გზგნეტ მზისა ნათელსა.

გონება მას შეგწინე ზ სხ.

წელის სიწვრილის მასხოკს საძობა,
 წხეკა საწადი, სეკა, ნაძნაძობა,
 ალვის შტოებმ მკლავთ მომხიდაძობა.

გონება მას შეგწინე ზ სხ.

ნებტუნ განმდისხდა ვიცი სწულადა,
 ლკანოს მუოჟს დაჟაწულადა,
 სიკვდილი აწ მჩანს სისაწულადა.

გონება მას შეგწინე ზ სხ.

N.

გაების უჟსკრულს დამად განძინულს, სწულად
 განწინულს,
 გლოვის დასებით მოჟაწდულსა დაწქმულს დაჟა-
 რულს,
 სოჟლის მუხთლობით მტანჯველობით გკმნობიდგან
 გასულს
 აწ მიბეკ კელი, მექმენ მხსნელი სიკვდილ მიწევნილს.

დღეს იქმენ ჩვენოჟს განგებისგან ცით მოჟლი-
 ნებულ,
 ნამდვილ მის კელით ადმოწრეულს ზ განჩინებულ
 უქჟუნალონი სენნი მძაჟნნი ჭეჟკ განკურნებულ,
 სომელით აზიის მედიკო შოძის იქმენ დიდებულ.

უსაზღვროს ნებით ნიჭი ეგე გაქვს მკუწრადობის,
 რომელით ემსგავსე წმინდას კოსმას სულით განზღ-
 ძნობილს,
 აწ წამის ყოფით მეც კუწრება ოძის წლის ბედიოდს
 მომუინე ძალი სოფლის ხილვის ვით ახლად მოზიდს.

ვით ღავით ჩანგებდ სამკუწრადოდ ტკბილად
 გადობდი
 ზ მსგავსად მისებდ წინათ ჰსცნობდი მაჟნეობდობდი,
 მდუთისადმი მანად სასოებდი მით გზმნობდობდობდი,
 რომელ მაღიად ესრეთს ვნებას განაქანებდობდი.

აქა თუ მხოლოდ ემთი ესე გაქვს შერ დიხსება
 უხვებს აწ შერში მძაკალ გვანი ნიჭთა საგსება
 გმოსიეს მშვიდი ზ მაღალი ჰაეროვნება,
 გშევნის ყოველთა შემოგწინონ ქება დიდება.

აწ ყოვლნი ემნი შერის ჭგნეცით განკვირგე-
 ბუღნი,
 მოკვენ, ხაზობენ, სულის გიმდვან სიტუგა
 ქებუღნი
 ტაძრად სულისა გსახვენ ვნთად ბეძენთა კრე-
 ბუღნი:
 ემსგავსე მსსნელსა მგზობთ დღეს შერგან განკუ-
 წნებუღნი.

აწ დაიბეჭდა გულთა ჩვენთა დეზად საგმ-
 ნობუღად

მ სულსა ჩემსა შენ ექმნები განუშორებლად,
 აქ ყოველნი სულნი აღიმკრიან შენდა საქებლად,
 მ მუნ გექმნების ძალი ძაღლის მაგვირგვინებლად.

გნაიუნა მარიაშ ერისთავისა.

1854-სა წელსა მარტის 12-სა დღესა. სო. ქ.

ყ მ ა დ ყ რ ი .

ოჯახისა მატრონი ძაღლსა მცველად იუენებს,
 ზნდის მას, უვლის, ასუქებს, ამათ ყოველთ იფუნებს;
 ერთგულებას მატრონთან, მწაგალ უფუთ ირემებს
 ავაზაკი, მშადავი, ჯოხით გერც მოიგერებს;
 განა ჯაჲ, ოდეს ძაღლი მშადაგსა დაუფერებს
 მინთა საცოს მიიღებს, უტეხილესსა იგემებს
 უფუისაგან დასცხრება, სახლის დათხრად უტევეს
 მატრონისა გეოილთა, უმაღლოთ დაუტევეს
 ამისთანა ძაღლს ქვია, ბრანძი წამე ქოუაჯი
 მ თუ მსგავსი კაცმანც ქმნა, ესრეთს წადა და-
 ვადქვი?.....

ჩემი ფიქრი.

სახლი, კარი, ქონება,
 კაცო რად გეგონება,
 რადგან ესე ყოველი

არის სოფლის მონება?
 არამედ შენს შემოქმედს
 მიაყრდენი გონება
 ზე მის მხოლოდხან მიიღო.
 მჩიობლ, ნეტარი ცხოვრება.

ამჴატაკანი ანა ჰყვარობს მოძღვრებას
 ზე უგუნუნი გუკ ითმენს განათლებას.
 ვინც უნდა იყო, შენ წაქსდეგ ბემასაცა უკმისა,
 წამეთუ იგი იყო, ანს, ანუ იქმნების მჴეობელ
 ვითად შეოფსა საყვარელთან, უოველგან აქეს
 სემოთხე
 ზე ცაღვე შეოფს საყვარელისგან, მოკვეთიეს
 ბედის ხე.
 ამო ანს დიდება ზე მალე მსწობელ ბუდი
 ზე მსოფლიო ფიქნი ჩუქნი ანა საუკუნედი.

გ ა ლ მ ი ს ა დ მ ი .

ფთობისგან ჩემამიგ, ახლად კაღმად გუჭთილსა
 გაჩრევ ნუ ჰამაოებ, სწოტედ მუდამ გუთილსა.

სტუმრობა.

სტუმართა მოყვანება, ღვთის ეუთხეებით წებულად
ოჯახი, ამის მშენებნი, ბევრ წელ მტკიცედ გეპულება
სტუმართა ზატივის მცემი, კაცთა შოწის ქებულა
მისის სახლით უხვეს, ანაჲ დროს ან კლებულა;
მაშა ვინც ხან ოჯახის, სწოწის გულისთ ვნთგუდი
უცხოთათჳსა ნუ გრუნს, გაქუნდეს კანი დუბული
დიდსა ზე თჳთ მცინესაც, სწოწ განუმატე გული
ზატივითა შეიტკბე, წაც გაქეს დაუგე ზუნს;
შეძლებაჲდ ნუ სდტკინაჲ, ნუ შეკადნ შენდა ზდუნგა
ეს ან მაქესო, ეს ანა — სოფლისა ანს ეგ ზდუნგა
ღვთის მადლობით წაც გაქუნდეს, ნუ იუოჳინ და-
წუნგა.

ზეგანდამო მოგეგოს, სიღანბანს დათგუნგა
მდიდრით ანუ ღანბით, მაგით შენით ზუნითა
სათნო ეუოჳი ღვთისა, თუ ხან წმინდის გულისთა
ისტუმრო შენ ვინ ანის, მოყვას შენდა სჯულისთა (*),
მხიანდულად შეეცკბო, გონებითა სწულისთა
უოკელთაგან მოიგე, ამით სიუყვარულს სახელს
სამქებადოდ აჩუწნე ღვთისა სათნოსა სახეს
შენთჳს ბოლოტ მანქანნი. გემა ზოებენ მახეს
ზე უხუად შენდა ნაცვალ გემა ჭეცათა განიზმანეს.

თ. ირაკლი დიორიქიუანიძე.

(*) ლუკას თავი ი მუხლ.—

ჩემო უსაყურელო მოგზაობა

გაბრიელი!

მე თუმცა მსუდრა მოწემა თქვენთან სამისა, ჩემ მიერ ნახულთა ქუჩებისა, გაცნა მოულოდებელად ჩემდამო შემთხვევლად სწეულებამ ან მომცა თავისუფლება მოწევისათვის, ყოველთა მათ შემთხვევითა: ხოლო აწ მცინედ თავისუფლების მიძღებთან, ვითარცა სწეულებათაგან, ეგნოთქმ დროისა მანებთან, მიუხედავ კელი კალასა და დავიწე მოწეად შენდა, წაღცა უკუთ ვიხილე და წაღცა შემთხვევან: ჟმსასოებ, წამეთუ თქვენ გულის-ხმის-ყოფით წამკითხული განწყობით, ვითარნი მოულოდებელნი შემთხვევანი მოიქცევიან კაცთა ზედა, წინაღვე სხუთა მიერ განჩინებულნი, რომელსაცა წაოდენ წამეთუ შეცდინობდეს კაცი განშორებასა და ანცადა თუ მისთვის განიზრახდეს, მაშინაც ვერ შეიძლება განემიქცევას მისსა.

მოწყალეო ჯელმწიფე!

შავის ზღვით წამოსულმან, გამოვლენე მკაცლანი მთანი თოვლით დაუბნულნი, და დღე ყოველ ნისლითა გარემოცულნი გელნი მათა მათ მდებარენი, მოვიწიე მე უფიკთა ქუჩებისა, რომელი შოდავს ზღუასა ასის მიღით, ქალაქსა შექმნივად წოდებულსა: ქალაქი ესე მდებარებს შოდას ვლდონათა მათთა და ანა თანასწორე ადგილთა ზედა, რომელსა მოზღის ადმოსავლით გვრძო მდინარე დიდი და გე-

მოანი; ხოლო შინაზე ესე განჯეოჲს ქალაქსა მას
ონ ნაწილად; მოვიწიე და შევედ ზიგველსა ნაწილსა
ქალაქისას, ხოლო სადგურად ჩემდა მოვიძიე სახლი
შუშენიერი ზე უცხოელ შემკული ყოვლისავე საჭიროს
სამკაულითა, სადაც გზისაგან მამუნიადი შევედ ზე
დავსდევ, ზე მცირედის განსუწნებისა შემდეგ გჰჟი-
ქნობდი მოხილუასა ქალაქისა მის.

ერთს დღეს ეამსა მწუხრისასა, გსჯელ საკჳმლი-
სათანა სახლისა ჩემისასა ზე ვჰსტჳრეტილი ახლოს
მიმაგალთა ერთა; ვიხილე მათ შოწის ოწნი შუშ-
ნიერი ეწმა ქალნი მომაგალნი ზე უწთი ეწთისა კჳ-
ლისა მჰურობელნი ზე ნელად მოუბანნი; მიხილეს
მათ საკჳმელთა თანა მჯდომანკე, შეისწავეს უცხოებაჲ
ჩემი ზე მათ მიერ უცხაუნად ყოფაჲ. ჰკითხდეს
უწთიერთსა, ვინ აწს უცხოზი ესე ჭაბუკი, დომელ
ჩჳწნ აწოდეს გვიხილავს, ჰგავს უცხოზს ქჳწჳრისასა
ზე აქა დახსათჳსმე მოსულისა: ეწთმან მეოწეს უწოდა
სახელი: აწნავ — ვიშ და შუშნიერი ჭაბუკი აწის, ზე
გაოცებთ გჳწჳრეტს; მიუგო სოფიას, დომელი
ეწოდებოდა მეოწესა ქალსა: შენმა გაზდამ სოფიო,
უცხო საქმო იქმნებოდა შეწოჳს, უკეთუ დიდის
გადისა ვისმე შჳლი იყოს: ჰქჳჳ სოფია, უკეთუ
იტოდეს იმან ჩჳწნი ჰაზნი ზე გინაობა ჩემი, უკე-
თჳმცა დიდესულის შჳლი იყოს, მაშინმცა აწ იტ-
უჳს უაწს ჩემის შეწთვისათჳს; მიუგო აწნამ, წაგი-
დეთ ზე ხვალ უთჳოდ შევიტუობთ, ზე წაგვიდენცა
შეისვე.

საუბანი მათი სწულად მესმნდა, ხოლო სიტუჳთა

მათ ადამიანებს გული ჩემი სუფილით ზე ღამე
იგი განკათიე უძლიოდ ზე განუსწავლად ზე გან-
კინებადი მათ თვს ზე ვეცოდი თავსა თვსა: ნუ
თუ ზედმან ჩემმან მომიუწანა ქუცყანასა ამას, ზე
შევიდით აქ ცოლი შუქნიედი, ვითარცა ქალი იგი
სოჟია ზე აქუნდეს საკმაო მზითევი, რომელმანცა
მაიძულოს დადგომა ამას ქუცყანასა; განა ზოვი-
სსენებდი ამასცა, ღამეთუ მე მივიდოდნენ მშობელნი,
რომელთაგანაცა ან მიმეღო ნებაჲ ცოლის შე-
თვსა, ზე ვითარი წაქმაცება ექმნებოდა განკინებასა
ჩემსა, უკეთუ მათ მიუღ ან მივიდებდი გუთხიგასა
ცოლის შეთვსათვს; ამით ზე ესე ვითარისა გან-
კინებაჲ განკლე ღამე იგი.

ზე ვითარცა განთენა, ვჭვითხე სახლისა ჩემისა
მაცრონსა განკეობა ქალისა მის ზე მცხოჲნებთა
მისთა, რომელმან მითხდა, ვადრედ უწინარეს ორ-
მეოცთა წელთა, ედით ქალაქისა მის კინდა იუტნენ
ველუკნი ზე უცოდინანნი; ხოლო აწ ფკიად გამო-
იცადნენ ზე განათლდნენ, ზე ესოდენ მდიდარ ანს,
ღამეთუ ანა დაუთმოხს ანცა ენთსა ევროპისა
ქალაქსა. მაშინ შემოვიდა უნმა კაცი, აღმოიღო
უბით წიგნი, თავგანისპცა ზე მომცა დაბეჭდილი
იგი წიგნი ზე დასძინა მეტეჲსლმან; მწუხრად გა-
ხლები ზე მასუსი მიბოძეო, ზე უკუნაქცა: განც-
ფრებულმან წიგნისა მის მიდებისათვს, გინადგან
მე ანაგის ვცნობდი ქალაქსა მას, რომელსაცა
მოეწეა წიგნი ჩემთვს, განვსტეხე ბეჭედი ზე
წავაივითხე, რომელსა ეწეა ესდეთ:

მოულოდნელად გიხილე მხედრ სურჯლისა ისაძი,
განმიხო გული საგუდავად, მომწულგულად მექმნა
ისაძი;

ჩემსა მოუტასსა ვჭკობსეგდი, სადით მოსულა ისაძი,
მეტოდა გიშნა ჯაგია, შენსა მეუფელად ის აძი.

ვეფან ვითმინე დუმილი, მიგჭყავ მე კელი გა-
ლამსა,

სურჯილსა კელად უქმნივან, შოშიდგან გკადრებ
სალამსა,

თუ დიხს-მეოუ ამის ზასუხსა, წელულსა დამასხამ
წამალსა,

მაშინვე წამმოგიგზავნი სიუჟანგულისა ალამსა.

წაგვივითხე და წეწილი ესე, მუის განდა უცნობო
გოქმენ ზე დამესმენ საცნობელნი სრულად, ნამე-
ტნავის განცუდებით ზე მოგონებითა წაწმუნლისა
დღესა ჩემ მიედ ნახულთა ქალთათა, მაშინ მომეხსენა,
დამეთუ ერისა მათგანს უკუც ეწოდებოდა სოფიაც
სული ჩემი მიაწუკა სიკუდილად; ხოლო ოდეს
მოვედ ცნობასა, შემოვიკრიბე სიმკნეფ ზე განვიზ-
დახე, ვათაძი ზასუხი მიმეწუნა, მწაგალ-ჟამ ვიკო-
ნებდი ზე ვჭიქობდნი ამისთჳს, უკანასკნელ ადვიდე
კალაძი ზე დაჭჭსწერე ესრეთ:

შოშით მოგმადთე ქეჭუნას, ჩემ მიედ სრულად
უცნობსა,

ვიხაზე მისის ხილვითა, შეგჭხუდი ადგილსა უგნოსა.
უჭყრეტდი საწმელთი მიმაგალთ ქალებსა საამოვნოსა;

შესმოდა მათი უბნობა გულისათა დასაწყუროსა.

აჲ განამართლე შენ მიუწ, დასაც ეტყოდი მო-
უყასსა,
გამოძიებად სუწული, თანხა შეგეჟმნა უმა ქა-
ლსა;
შენის შეწივს თჳს ჩემს ცოლად, სიტყუას მოგიგებ
მე მალსა,
ადა გჳყოფ მისთვის უაქსა, შეგწიწკ თავის ქა-
მალსა.

ჩეწილის მოძიანი შემოვიდა დანიშნულს დროსა,
თავი დაძიკა ზე მითხნა, წიგნის მასუბი მამოძეო;
მე წინაღვე მის მოსტულაშდის დაბეჭდილი წიგნი
ადგილზე ზე მივეცე; ხოლო ოდეს განვიდა ჩემის სა-
ხლით დაუძახე, უმაწვილო. მობჳნდი ვნთი სიტყუა
დაძივიწდა ზე გეტყუე, ოდეს შემოვიდა, ამოვიღე
ქისა ზე ოლი ოქრო მივეცე ზე მასთანვე დაგჳსმინე,
თუ დიქნთი გწამს ამის მასუბი თუ დასწეროს
შენმან ქაღალტონმან, მალე მომიტანე; კაცმან
მძიმედ თავი დაძიკა ზე განჳყოფა.

გჳსჳედ სახლსა ზე გსჯიდი მხუწდრისათჳს ჩემისა,
ზე გეტყოდი თავსა ჩემსა, შენ უცხოთ გზით მო-
სულსან, დაუტყვე სახლი, მშობელნი ზე წამმოხვედ
ქჳსტენების სახახკად, აჲ ამისთანას სუწილის მახერი
ებმები; საკვდელი ან ანის, დათა საუკუნოდცა
აქა დავითე: ესეც უნდა გჳსთქჳა, მშობელთა დაუ-
ლოცაკად ცოლი დომე შევიწხო, დაბაში ბედნიე-
რება უნდა მივიღო; თუ უაქ გჳყო, სოფიას სიუჳა-
5.

წულის ქაშანდს ესტელ შტკილედ შეეშენივან, რომელ ჩემოვს ადარც ძალი ანის ზ ანცა განს-
 ყსნებად: შთაგადი უზომოსა ამას ზიქსა ზ ან
 ვუწუოდი წადსა ზელა დავშუაწესულავიყავ; ანცა
 მცნობნი ზ მეგობანნი მივიდოდნენ, რომელთათჳსაც
 მეკითხა ამის საქმისა ჰმჩევად ზ შიმოევქსტობოდა
 გული ზ გონება ზ ჯედა რომელსამე ზელა გად-
 დაწუწტით თქმა შეეძლო: გაწნა გულადი სოფიას
 წიგნს.

განუღეს დღეთა ზ ღამეთა ზ ჯერედ ანა ვითა-
 ნამე ზასუნი ან მიმედო, ზ ზიქნითა გაწემოცუღეს
 მცირედ მიმეძინა ზ ვიხილე ძილსა შინა, ენთი
 შეწმნიედი ფწინქსელი ჰაეკსა შინა მოფწინადი,
 რომელი შეზღა დამაწთებით ჩემსა, განცუფწესულ-
 ვიქმენ ხილვთა ფწთეთა მისთა შეწმნიეცებათათა,
 ზ გეტუოდი თავსა ჩემსა, წუ თუ ესე ანს ყაწყატი,
 რომელი მოიხსენების დავითის მიერ ფსალმუნსა?
 უჴანასწენულ მოვიდა მფწინქსელი იგი ზ ფწთებ გა-
 წმანტებული დამაწდა მხაწთა ზედან, მაშინ მესმა
 უჴანით ჩემსა კამად, რომელი მეტუოდა: ზანთერ,
 იხილე ბედნიეცება ზენდა მოსწუდი; ფწინქსელი
 ეგე ანს მწმწობლ მომასწავებელი ბედნიეცებისა
 შენისა. რომელი მოკლესა ამას კამსა, აფუჴანიდ-
 იქმნები შადალსა კადისხსა ზელა, ზ ვითაწცა ესე
 დასწუღა კამამან მან, მფწინქსელიცა იგი უწინო
 იქმნა, ზ მეცა განმედვიდა.

დვიხილენ წა თჴადნი, ვიხილე კაცი იგი სოფიასნი
 მოსწუდი ჩემდა ფწინადის კწმადულებით. აღმოიდო-

წიგნი ზე მომცა, განჯისსენ ზე წაწვიითხე-

საუჭანდლო ჩემო!

მოშეტივე სულაგრძელობით ესე ვითანი კადნი, მეუჩსეულმან ჩემდამო შემთხუშულმან ზე განკეო-
მცემან სიუჭანულმან ჟამსა ხილვისა თქუწნისასა
შეშიაუნა ესოდენ მტკიცედ, წამეთუ დავჯანგე
კინდა სწულიად დედათა შესაბამი კრძალულებაჲ,
ამისთჳს განჯიდუ ზინისაჲ წიგნის მოწეკაჲ ზე
გამოცხადება სურჯლისა ჩემისა; განგიცხადებ ჭეშ-
მანიცსა სიუჭანულსა ჩემსა ზე ამასთანვე თავსადა
ჩემსა: მე ჯან ასული დიდებულია ასაწარისა; მამაჲ
ჩემი იყო მთავარი მესხთა. ზე დავითი მე მხოლოდ-
ობით შემკვდრედ საცხოვნებელსა ზედა მისსა, მაქუც
ფრიადი, ხოლო შემდგომად განდაცულებებისა მამისა
ჩემისა განგაგებ ყოველსავე ყმასა ზე მამულსა,
სახელად მეწოდება სოფია, ხოლო თავისა ჩემისათჳს
ანაანაშესა გეტყვი, ვინადგან წეწილი თქუწნი
მიცხადებს. წამეთუ თჳთ თქუწნი გიხილაკაწთ, მსუწს
მოგცე კელი ზე გუდიცა ჩემი საუჯუნოდ, უკეთუ
თქუწნი ისუწვებთ, მაშა ამისვე წეწილის მომწმევეს
კელით, ძალგამსო მაცნობოთ განდაწეუწტით.

შენა სოფია

წაწვიითხე წეწილი ესე, განჯედ განკე თავსა
თჳსსა ზე აღტყინა გული ჩემი გამოუთქმელის სიუ-

სიუჟანულის, მოვიდუ ქაღალდი ზე მისწერე შემდგომი.

სულისა ჩემისა უტყბილესო სოფია!

გამოუთქმელად სიხანულო ჩემი თქუენ მიუწეწილისა საგანისათჳს: სიუჟანულისა ისანმან განჩსწონა გულო ჩემი ზე განვედ მეცა განე სასჯუანთა თავისა ჩემისათა, ზე მეცა ზიკისაზინ ვასუენუშ გამოგიცხადო სწული თანკობა ჩემი, უგაგილო სამოთხისათ, იადონო ტყბილად მეტუესლო, შიშანო შესწინელო, შეზდუდლო დობითა დატენუბულითა, ლომლისა მტილისა მებადუობასა წინადამიდებთ; ადვიანუბ სწულის თანკობით, განლაბიჯებასა დობესა ზედან ზე მებადუდ ყოფასა, ზე ფუენჩუნასა ვანდთა სამოთხისათა, უკეთუ დანაჴნი ანა განე მიმაქცევენ ზე მომცევენ მოკრეფისა ნებასა უჴავადისასა: ხვალ უთუოდ გამოჴსცხადდები თქუენთან.

თქუენდა თაჳ შემოწინული ზანთენი.

ჩედილი ესე მივეც მომგანსა ჩემდა წიგნისასა ზე დაგაჴილდოეცა იგი ფინადის ნიჭითა ზე მსწინაჴდ წაწვიდა. ადვსდეგ ზე შევჩსწინე მაღლობა დმეწისა, ესე ვითანისა მოწყალებისა მისისათჳს; ნამეგნავის სიხანულოთ ვედაც დაჴსჯედ, ვეცა დაგსწევ ზე ადამც სახედულის მიდება მსუდდა, დავიდოლი სხლასა ზე ფიქნი ჩემი მიმოეკუტებოდა, ველადი

განთენებასა; მიგზავნე კელი საუნჯისა ჩემისა განსნასა
 და დაეცა უკიდურესესნი ნიჟური მომეპოვებოდნენ
 ადვანჩიუ და განდაჴსნდნენ ნიშნად მიტანისათჳს საყუა-
 რელისა ჩემისადმი; აღმოვიდნენ ძვირფასნი საშოსელები
 ჩემთვის, ჴმსცდრილობი მოწოდებასა ჩემსა, და მანაჴ-
 დნი უცხო სუნნელები და ნეფსაცხებელნი ვიცხოვ-
 რობოშისადე მდიდარი ეტლი და განკვეთადებოდნი
 მეოცნეს დღეს წაწესელისათჳს, გეგუოდნი თავსა
 ჩემსა ესკეთ:

აჲ გულო გამსიაწყოფი, ბედი გეწია შუქებისა,
 სიბიდიდნე განდაგეგეგა, ცოლიც შეგუბდება ნებისა,
 შექსნიელებით ღაწსტებები, ოღეს დრო გხუდების
 ნებისა,
 აღან დაბნუნდნე უბნალოდ, ჟამი გაქტეს ჴანდათ
 ჴანუგისა.

სად შეხუდებოდნი აჲ ჟამსა, თუნდა მოგეგლო
 სოჴუელი,
 ქმთაჲ გეძლია სხუათათჳს, შემწედ გუოლოდა უო-
 ჴელი,

სიცოცხლე შეცაგეწინა. თუნდ მიგეგზანა მხოველი,
 მასუხსაც ვეწ მიიღებდი, ვეწც იქმნებოდა მხოველი.

ზეგანდამოძან განგებამ წინად მაჴურეს დღეობი,
 ნათლისა სსივი მომჴინა მანგე მუო მთიებთ მხოველი,
 შეუჴტესბეჴლის გულისა ჴან ნუგეწინის მხოველი
 თჴაღთაგან ბინდი მიმხადოს მექმნეს ნათლისა მხოველი.

და ვითაწცა განთენა შემოვიდა მსახურო ჩემი,

რომელმან შეიხმან ეტლის შუა უოფა ზე მოტანა
 მისი. შევიდოსე მდიდარი იგი სამოსელი ზე ვიცხე
 სუენული ზე ნელსაცხეული ზე გამოვედ სახლით:
 ოდეს შეწადა ეტლისა შთაფდომა, მყის შემეშობია
 უმა ჭაბუკი, შუენიერის სახისა ზე მომტანა გუშთო-
 მისა შექონე, ჭკითხა მან სადგუდისა ჩემისა ზატ-
 ლონსა ვინაობა ჩემი, რომელმანცა მიუგო ატნიგით
 მოსულა ზე დიდებულთა შუალობა, გუთლადცა ჭკითხა
 ჭაბუკმან მან, სად მივაღს ესეეთ მძიმედ მომთუ-
 ლიო, მიუგო ვჭკონებ ცოლი შეუტათა ზე დასა-
 წინდავად მივაღსო; მაშინ ჭკქუა ჭაბუკმან მან,
 ძმაო ან იტი ვის იტათა, მიუგო, სწომედ ან
 ვიცე ზე ასე მესმის, ვითანმედ იტათადეს ანჲანის
 ასულს სოფიას; წა ესე გაიგონა ჭაბუკმან მან
 შესძახა, ლოგო? სოფიას! ზე შეუგუელად გაწე
 მიქცეული ივლტოდა. კიდუა ესე ანა სახანმოვნოდ
 ჩემდა იყო ზე მანც ანა მიმხედულისა ანა ზედა
 წაწვედითე გზასა ჩემსა, მივიწიე ბჭეთა სახლისა
 მის, რომელსა იყო სოფიას; მომეგებნენ ათონმეტნი
 უცხოოდ მომთუდნი ჭაცნი ზე გაწდა მიუტანეს ეტლით,
 შემეუტანეს სახლსა სოფიასსა შუენიერად მომთუ-
 ლსა ზე მდიდრად გაწყობილსა, რომელისაცა მომთუა
 თნად განმაცუფდა; კაცთა მათ მჭქუცს მცირედ
 მოგითმინო სახლსა მას ზე დაგვფედ ტახტსა; გან-
 ჟლო ათონმეტმან წამან, განადეს ჭანი ზე შემო-
 ვიდა ღედაკაცი ზატოისნად მომთუდი ზე საჲაციოს
 სახისა მქონებული, რომელი იყო ვიდრე სამეო-
 ცისა წლისა, ზე შემოსულმან მძიმედ თავი დამიკნა,

შეცა ზე აღვსდევ ზე თავი დაუჟარ. მოსულმან მო-
თხას, მე გახლავარ დედა სოუიასი ზე მეუღლე
ასხანის, სახელად მწოდება ხვანაშინ: მეცა გვალადვე
წანუდგინე თავი თუხი ზე ვანქუ, მე გახლავარ
თესლონიკის საჟუოლის სიციონის მთავრის მე
ხანთერ, რომელიცა წანმოვედ მოსილქად გუშენ-
ბისა, ზე მოვიწიე ქალაქსაცა ამას; ზე აწ ვიკადვე
თქუწთან ხლება წერილისა მეზმ ასულისა თქუწნისა,
რომელი წინა-დამიდებს კელისა თუხისა მიღებასა,
მეცა თანკომობითა მისითა გიახელ, უკეთუ ნამდუჯლ
ხუნჯლი მისი ანს ზე უქეტეს თქუწნი, დავსწინდო-
ვი: მიუგო ხვანაშინ, მანთაღო თქუწნი სიტყუა,
ასულსა ჩემსა უხილავხანთ ზე ადუნივერხანთ თავისა
თუხისა ქმად, თუჯა მხავანნი მთხოვნ ზე მხავა-
ლნიცა შუქნიელებისა მისისათუხ კნინდა გახელეხულ
ხანინ, გაწან ასულმან ჩემმან ანტუფთისა მათისათუხ
ან გამოცხადა თანკომობა, ზე აწ თქუწნ უზოვნინანთ
ზე ვახელავ, ნამეთუ შესაბამიცა ქმანი ეუოლებით;
მეცა დიდად სასიამოვნოდ მექმნება თქუწნებანი
სამეჲ ზე შუდი, დიას ნება გაქტესთ აწვე დაინდ-
ნეთ ზე ჯვარის წეკაც მოხდეს მოკლესავე დროსა;
თქუწნ უკუშ იქმნებით ამიერ ზაგრონი ზე გამგე-
ბელი სამთავრომსა ჩუქნისა; მომითმინეთ აქ დაბ-
მანდით ზე თქუწნი სასმლოც აწვე გიახლება: და-
ვასჯულ მცირესა ცახცხა, ხვანაშინ შევიდა მეორესა
სახლსა ზე შედევ ათის წაშისა გამოიუჟანა ასული
თუხი შუქნიერი სოჟია, მდიდრად მოწითული უო-
ვლისავე სამკაულითა. მხილველსა მისსა, კნინდა

სული წამება და დაჯანჯვარი წასატყუარ, შემო-
გონებე სიყვარულ და მტკიცედ გქმდე, გაძნა ერთსა
უძისა სული ვეღარ დავიდე და ვითაც ქვად ქმნილი
გქმდე და განტოვებული გქმდე სოფლის. და
იგიცა მიტყუებოდა, მძიმედ თავი დაძვრა, და შეცა
თავუანის-ვეც მას გულისა ჩემისა გეძვრა, მოვიდა
და დაჯდა გვერდით ჩემსა; მოსწულმან ხეაშვილს
მიწეცა კელი, და მომცა კელიცა სოფლისა მეტყუ-
ლმან: ამა სახელად შერი, ბუნდამცა იუან დდე
ესე წინდობისა თქუქსნისა, და უფალი ძალთა კეთი-
ლადცა წამდამთავს მეუფლებასა თქუქსნისა; იხილე
შვილო ზანთერ, ამიერიდგან ხან შუალი ჩემი და
ზანთერი სახელისა ჩემისა, ამა ღაბამი საცხოვრე-
ბელი წინაგამს განკარგულაჲო. გმადლობს გონი-
ერულად მოქცევა უოველსა შინა საქმესა. მაშინ
აღმოვიდე უბით ძუანუანის ბნელიანტნი და მივან-
თვი სოფლის ნიშნად და ვეტუილი: საუყარელო
ჩემო, უკეთუ ჩუქსნი დაწინდეს ანს ჭეშმარიტი,
მაშა თქუქსნცა თანამდები ბეძანდებით მიზამით
ნიშანი წინდობისა, მაშინ სოფლამ წაიყარა კელით
ბეჭედი და მომცა, შევიცვი იგი კელსა და თავი
დაუყარ: მაშინ ხეაშვილს ადსდგა და მოვიდა ჩუქს-
ნთან და გვითხრა, ამბოჩის-სოფლა გმადლობს უნთი-
ერისა; თუცა მძვინვარებოდა, ვითაცა გაშოუცდელსა
ჭაბუკსა, გაძნა იწყო გულმან ჩემმან თითოდა,
რომელი თუთ სოფლამანც იხილა, და ვაგონებდი
დაწუთ და უნთა ჩემთა ცუცხლისა მოგზნებასა და
ოდეს უნთიერის ვეამბოჩენით, ოჰ! გეუიცები

გაბრიელ, კინდა უსულოდითა შეგაქმენ ზეგანგოდ
 ცანუ თაგისა ჩემისა, ზე ვის გეამბოდე? ცხოველსა
 მას ანგელოსსა, ანუ შეუდთა ცთომილთაგანსა ვა-
 სკელასა მას შთიებსა, ნათლითა მოციმციმესა, ზე
 მუკზებოდა უხილავი ცუცხლბ; ამასაც გუტყვი, ზე-
 მეთუ გეძნობდა სოფიასი ადუტენებოდა ზე ამა
 უბიძგეს ჩემსა იწოდა სიუჟანულის ცუცხლით.
 მოიღეს მანჭალაგჟანნი სანუგჟანნი ზე სანმელნი.
 შემოვიდნენ მანჭალნი წაჩინებულნი გჟანნი ზე
 შეიქმნა ღებინი ზე განცხრომა, ზე იყო გვოსანთა
 ზე მესაგანგეთა მდევა, მოიწია ჟამი სუფობისა, მო-
 იღეს ცაბლა ზე ღააგეს. ღამა გჟსიქჟა სიმიდდნისა-
 თჳს ცაბლისა ზე შეჴსნიეკებისათჳს ჴუჩჴელთა,
 სიუხუჴ სანოგაგეთა, ან ძაღუჴს ვნას ამისთჳს
 თქმს; გუღსა შინა ჩემსა ადუგლენდი მადლობასა
 დმეკთსა ესე ვითანისა მოულოდნელისა მოწყალებისა
 მისისათჳს, მომელმანცა მომიყლინა შე; გაანა
 გჴუაქნობდი შმოზელთა ჩემთათჳს, თუ ვითან მიმე-
 ღო მათ მიუე გუჩხსევა ზე ნებაჲ ცოლის შენთჳ-
 სათჳს.

ზე ვითანცა სერობა დაესწულა, მაშინ გამო-
 ჟთხოვ სიდედნსა თჳსსა ზე სულისა ჩემისა დმეკთას
 სოფიას. თჴაღწინ წამმოიდგინე გაბრიელ. ვითან
 გამოთხოვა იყო ზე ღაბამი განშორება ჩემი სოფია-
 საგან, უმეტეს მაშინ, ოდეს ამბოძს უუაგ ნანანათა
 ღაწჴთა ზე ბნოლებნ სჴეტაკთა კელთა, იფიქრეთ
 გუღი ზე სუღი ჩემი ღას ჴგანობდა; მოიღეს
 ეტლი შთამსჴსს ზე წამმომიუჴანეს საღუჴსა ჩემსა.

მოუძღვრებულთა ამათ გონებათა, გუჯარადცა გეცნებო-
ბა უწყით, დაეცა იყო შემთხვევა ესე.

ზიკრულვე უკეს გვსთქვს, დამეთუ ზღეს შივი-
დოდი სოფიასთან ნიშნის მისაცემად, ზე ჩემის გარეთ
გამოსვლის დროს უკმა ჭაბუკი ვიხილე, რომელმან
ჭკითხა სადგურისა ჩემისა ბატონისა ვინაობაა ჩემი
ზე მიჩენი შოჭტოვსა ჩემისა ზე წანსულისა, ხოლო
მესადგურე გეტყოდა ცოლის შენთვისათჳს განმზადებასა
ჩემსა ზე გამოუცხადა სახელიცა სასძლოდსა ჩემისა
სოფიასი, ზე იგი განცუჟებულ იქმნა ჩემ მიერ
სოფიას შენთვისათჳს; ჭაბუკი იგი იყო ძეა უჩა-
წყუჩე ათაბაგისა ქაიხოსრო; ამან უკეს ჭაბუკმან,
შეჭკინბნა ორანნი კაცნი სამთავროდსა თჳსისანი
ზე ოდეს წერილი ჩემი მიუვიდა სუბაშანს ქოჩი-
ნების დროს დანიშენისა, თჳთ დამესა მას დაეხსა
სახლსა სოფიასსა ზე ვითადა ავაზამან მოიტაცა
სოფია ზე წაიუქანა თჳსდა.

მოკრეს დღეს უამსა განთიადისასა, მოვიდა ჩემდა
კაცი, რომელმანცა მხტქა. მათა დაუყოვნებლად
მივიღე სუბაშანთან, დაასწულა მან სიტყუად ესე
შეიხვე უკუნეცა კაცი იგი; შეგისწავს სახისა მისი-
საგან, დამეთუ ფიტხელი დამე მწესალება იყო
შემთხვეულ მათდამი, გაცნა ან უწყოდნი მე ნამდ-
ჟვალ, თუ დამ იყო, ზე შეუხვეულად წაგვემადე ზე
მივედ მან სახლსა სოფიასსა, დამ ვიხილე? ჯი
დმეწოო! საშინელი ვაება ზე ტინილი, განცუჟებუ-
ლმან შეგისწავს სახლსა ზე ვიხილე სუბაშან
შოკველი ზიანისა ზე თაჳსა შინა მცემელი ზე დიდის

ბოთ მოძრაქმელი ზ მგოდებელი; მაშინ ნუქითა შოთის
 ჩქოთა განმეუნა სწულიად სისხლი ზ გმძნობა
 ზ გუდი ქჷდ მექმნენ, გერდათა ძალუადე კითხუა
 მისდა, წასათუხ ეგნეთ იგლოვდა ზ წა იყო მიხუჩი
 მისი: უკანასკნელ მოგულ ცნობასა ზ ზჭკითხუ, დე-
 დაო, წაჲ აწეს მიხუჩი ამგუანის გლოვისა თქმსწასა,
 ხოლო სუბანაშანმა მომიგო, შულო ზანთუნ, აწ
 გებნადება შენი საყუანელი ზოთა - მომტაცეს, ზ
 წადიუქანეს, ზ დაჟუთი ესნეთ სწულიად უნუგეშოდ
 ზ ოხნად, წასათუხ ქუასა აწა დამგნებ, ვაჲ ჩემდა,
 უბადრუკსა დედასა, დამიშტა ნათული თქალთა
 ჩქოთა; მესმა წა ესე, დაჟედი ქმსუანად ზ
 ვიგლეჯდი თმათა თავისა ჩემისათა, ზ ვმგოდებდი
 მწანედ, ამასთანკე ვჭკითხუდი, ვინ იყო კანდიერი
 იგი ზ მძევზვანკე მხეცა, რომელმანცა მიმიღო
 სულიას ჩემისა ანგელოზი, გაწა ველანკეინ მეტ-
 ყოდა ზასუხსა, ხოლო მე გაწეოცული ზაუბითა
 მოესტქმედი მწანედ ზ ვიტყოდა ესნეთ:

სად დახედ მზეო ზანთუნის გუფსა სადახუნოდ,
 სად დამიშტა ნათული თვალთა,
 ვინ მკადრე გექმნა კელის შეხებად,
 ვინ მექმნა მჭკელი კელას.
 დღენი ჩემნი მექმნენ საგადალოდ.

მხისა შუქო, ვით დაგუანა ღმრუბულმან
 დაახნელე შენი ზანთუნ უბადრუკი,
 მუხნად-მდე განმლეკს ცეცხლისა ალი,
 გუიტაკ მომელავს თუ აწა ვსცნა სადა სად.

იგლოვდით წემთან ყოველნი მეტნი
მოიუბნა გულისა ჩემისასა,
ვინ დააჩქნო სიჭაბუკისა ყრბვილი
განმაწონა მახვილი გულსა უღმრთელად.

ღე გოთანტა ესრეთ მწანელ მოვსოქმედი, მტქუა
სიჭაბუკან, შულო ზართენ? დრო ადამანის გლო-
ვისა, გეშანტებს მსწნაულად ჯიუიქლოთ შეწევნა-
სათუხ სოფიასა. მე საჰმაოდ გუწუი, დამეოუ იგი
ადამა აცოცხლებს თავსა თუხსა, უკეთუ დამ-
ოების ეკელთა შინა მძუჯვანისა მის მეცდისასა.
მიეუგე, დედაჲ! მიბნძანეთ ღოშლისადა სახითა
შესადლო ანს მოძიებაჲ სოფიასი, ღე სანაცულოდ-
მცა ჭინისა მისისად ვბეოუ თავსა ჩემსა, თქუენ
უკუტე უწუი, ვინადგან მე ვან უცხოხ ქუტყენით
მოსწუდი ღე ანტა გზაჲ გუწუი, სადითცა შევიძლო
წანსულა ღე მოვანა მისი; მიბოძეთ ყადი მტოდნე
გზისა, ღე მე აწვე წანკად ღე ანტათუ სიცოცხლესა
ჩემსა დავსოტავ სოფიას მოვინათუხ.

მაშინ სიჭაბუკან მოუწოდა სახლისა თუხისა უხუ-
ცესსა საეკლით გოწჟასზის ღე უბნძანა, სახლო
უხუტესო, თანამდებ ხან აწვე წანსვიდე სამცხეს,
ღე შემოივანბო ოთანნი წანწინებულნი ღე აკოვანნი
მესხნი, ღე იახლნეთ სიძესა ჩემსა ზართენს, ღე მიხ-
ვიდეო საზღუანსა ახალციხისასა, ღე მოიძიოთ სოფია,
ეცადნეთ განთავისუფლებასა მისსა ღე შესწიწოთ
შელოლობითსა ზაცლონსა თქუენსა თუთ უკანასკნელ-
ცა წესითი სისხლისა ღე სახსნად მისდა ანა დამე

დაწოგოთ, ზე გამოიხსნათ კელისაგან შიქუნვანისა მის კაციისა: მოახსენა გონჯასში, კელშიყოთ! მე მაინდის მზა გახლავარ სამსახურისა თქვენისათვის, ზე უწყითცა, წამეთუ ანა ოდეს ან დამიზოგავს სიტოცხდე რეში ანცა შიქუნვანისა შატონისა სიტოცხდისა კამსა, ზე ანცა შედგომ ადსასწულისა მისისა, თქვენ უკუშ კელშიყოთ რეში! საგზაოდ უწყით, ვინადგან ესე ოთხმოცი წელი ანს სიუნმით რეშიდგან გმსახურებთ თქვენ თაგდაუხოგველად; სიძესა თქვენსა ზედა დამოკიდების უოგელივე განკარგულებამ წინადგამსადებულისა საქმისათვის, ჰმანდოს ოდენ ზე მე ადმსწულეზელ ვან უოგლისავე მაშინ მე ვანქტე გონჯასშის, სახლთაუხუცესო, ენთა კანგი ცხენი უნდა მიმოვნოთ განსაყიდი ზე ხვალვე უნდა წავიდეთ; მან მომიგო, ბატონო, თქვენის სიამბრის საჯინბოსა ვიდნე ომბოცს ულას ცხენამდის დაბმულნი ანინ, დომეღთაგანიცა თუთო უმეტეს ასის თუმნისა დინს, ინებეთ ზე გამოადჩიეთ დომეღიც გინდესთ, ზე მაგისთვის ნუნცა თუ მცინედ დააუოვნებთ წაწსლუასა თქვენსა.

განკეშადე შეოტეს დდისათვის; ზე ვითაწა განთენა შეგსხდით ცხენთა, გამოკეთხოვე სიდედნსა რემსა ზე წარვედით სამცხეს. აქა უკუშ დაუტევეს სამცხელ მისწულისა რეშენისა ჰანბავსა ზე გეტუქვ სოფიასათვის, ოდეს იგი მოიტაცა ქაიბოსდომან, წამა უკუშ შეემთხუა მას.

(განგეძობა შედგომ წიგნში.)

შეტვრეოვის აღწერა: (*)

ამჟამადი შეტვრეოვისა, სრია სხლოთ ჰ ბაღია
ბაღიანი, რომელი ვიხილე ის აღესწერე,
ჰ რომელი არა დაუტყვე მე ვახტანგ ორ-
ბელიანი, წელსა 1738, დღესა აგვისტოს: 15

მეფეთა მეფობასა დიდისა მუსეთისა მშენებელისა
იმპერატორისა ანა იოანეს ასულისაა შემეცნობათა
ჩემთაგან მწავალ განსაცდელ შემთხვეული ვიმეოფე-
ბოდი სამეფოსა ქალაქსა შეტვრეოვისსა. რომელსა
ჟამსა წაწვიდა თუთ დიდი იგი კელმწიფე ადგილსა
საზაფხულოსა, სადა ადგოა დიდსა შეტვრეო მუშეთ
შეფოსა, ჰ მუნ წაწვიდოდინა ქანთველთა მუშის
ძენი, ჰ მათნი თაყაღნი; ჰ წა მუნით მოვიდინა
მთამობდიან უცხოებასა მის ადგილისასა, ჰ მეც
აგბადი ამხანაგთა ჩემთა ჰ მოვინებე წაწვალად.
ჩავჯედი ნაგად ჰ შევედი მდინარედ ნეგად სახელ-დე-
ბულისა, ჰ წაწვემარე სადა იყო სახლი იგი, ჰ
მის ნეგა მდინარით შევედი კიდესა ზღვისა უკიანისასა
ჰ მივმართეთ დასავლეთ კემბო, დაკლეთ დაწ საამო

(*) თაყაღს იკანე ბანათოვსა ჰქონდა ამის ნამ-
დვილი ჰ ის ნამდვილი იკანეს მამას ზააღს საიდ-
განდაც გადაეწეა ჰ მე იმ ზააღის გადაწეწილიდ-
გან ეს გადმოადგინე. წელსა 1841-სა. თ. აღე-
ქსანდრე ჟ. რაბელისანი.

მანქანა კეთილად ქან ნელად უფელდებოდა: ზე წა
 ვისილეთ ვენსი წაოდენ: ზე გვიტანეს მენაგეთა: ამა
 შერობანი, წომილისა გნებათ ხილვანიო, ზე ვისილეთ
 მოწით მოწინადა წამე თეთნად შერებულბანი ზე
 მათვე გვიტანეს მას ტეგნსა წომელსა შინა მოწა-
 ნან ზე წად ცუცხლათ გომილისაო იგინა წყაღნ
 აწიან ზე ადმოღმინაწენიო. კიდევცა მსმოღბ მეუეთ
 შულებთაგან მეცნიეთა კაცთაგან თორე ან ღვა-
 ჟუკებდი, ეგრე ზე ადმაგლობსა წყაღთასა. ზე წა
 შავახლოგდით გმელსა ზე ნაზინსა მის ზღვისასა,
 მოსცემდა ჭალაგნი ტევენაწათგან დანაშევენები, ზე
 წა ვნახე ზღვის კიდე ზე ჭალაგნი იგი განმეკვი-
 წნეს, მომაგონდა ხილვა იგი იოანესი. ზე ჭალაგი
 მატმოსი, დანახანი საკვიანველებსა მისისანს. ზე
 გითხოვე შეწენა ენათა მეტყუწლებსა ჩემსა, ზე
 გეგდრე მეცა მათქმეი წატ ვისილო აქა საკვიანვე-
 ლებანი ზე უცხონი მე გთქვი ზე წა დაგხედე ჭალაგსა
 მას სიგტე იქმნეოდა ვიდრე ვენსის შესამედი ზე
 მომაღლედ მოსცემდა მოგნძე ქედობი, წომელსა ზედ
 იყო ადგილ ადგილწენობათა კელოვნებანი, წომილისა
 აწა წა უწყოდი წაცა მისილამს, ზე წა მცინელ
 წანკლეთ მივიწიენით შინის შინ სწასა სამეუჟოსასა,
 წომილისად ადგოთ ნავთ საუფელად დეგლა გვემუ-
 ჟათოჟს ზე მუნ მდგომეკობდნენ უოკალაგნი ნაგნი
 ზე საომანნი კატანდანი დიდნი ზე წვლილნი სხუა
 ზე სხუა სასეინდო ნაგნი, წომელ ანბათ მათთა სი-
 მწავლენი დიდნი ტეგნნი გეკონებოდეს ზე მათ ზედ
 ნაკიდთა ალაშთა მწავალ ფელობისა უგვილობიანს

ბოძებულს დაამსგავსებდი, და იდგნენ ამავე ხელ-
 დენი ქუთაღიანი და კეფიანი საბავშვოები. და მერ
 ზედა მდგომარეობის სხვანი ანა მცირენი. და გამო-
 ცხადობდნენ მესხეთა ვინაობა, ანუ სად მამაჟი-
 ბასა, და მერ ადგილით ხელდასა ზედა და ვერეუკე
 შესდევნა წყლისა და მუდრეკილნი და და აკლნო
 დიდი ადგილი, იყო წყლისა მოხდურდვილნი და აი-
 ცხადობდნენ დანახვანი ერთი ერთისა უმაღლესად,
 ახანისხუნი და მითხრეს მისი ხომალდსა ამა წყლისა
 ვინათა ზედა ადგილანთ. ესე ხუ ან მნახათ და
 შეცნობათ ანა დაიჯერებდა და მერ იდგა ცალა-
 ჯანი უცხო თლითა აცხადებდნენ და მას სვეტი ედგნენ
 და მხალისნი და და ისიც შეგულ და ზედასკიკიკი
 ვინილუ და ანა უწყი და ვინილუ, მაჟალს თქმულა
 იგი მომესმინა: ანა მომელა თვალსა კაცისსა ანა
 უსილას და გულსა ანა მოუხდებდა. და ადვირე
 ცნობათი და შეცნობი ჭკუა გონებათი, და ესე
 ვედა და შეკიგნენ. მომელ ესე ვერძი მძღოლოვინა,
 და ანა ადგილსა უინათ, და აცხადებდნენ ედვი ესე
 ანს, და აქა ვინილამ ენუქსა და ელიასა, და სად
 მდგომარეობს ხე იგი ცხოველისა, ანუ სადა იმეო-
 ჟებილდა მანკელა იგი კაცი, და უწყე უინება მამასა
 ადამს: დათ გამოგარდი ესეთისა საშველთით, და
 დაქვარე საბოინი ცხოველისა გამოუქმელნი, და
 ვინაჲ უინა დათდენამე ესეთი ცნობა მისდრეობა
 და მცირედრე მოხეჯვობდა და მოგვეცე გონებასა და
 ვანქვა თავსა: დას შერები უნადოთ, თათ რემო,
 აქა სადა ანს ედვი, ანუ სადა იმეოჟების ენუქ

ზე ელია; მუნ მასმია მდინარენი ოთხობით საკულდუ-
 ბუნნი, ზე აქა ვხედავ, რომელ უთვალავად ადმო-
 სრქეწონ წყარო წყალთა სიმძაყდენი, მუნ სახლი
 აწა მასმია, ზე აქა ვხედავ უცხოთა შენესულანთა,
 ვაძქეა თაჟსა იგულისხმე და აწს ესე, მიმოგვჳ
 ადგილსა შეენიერსა აღვისაგან დანაჩრდილადსა
 ზე ვოქეი: ესე ზეტრე მეფეთ მეფისა საზაფხულად
 სახლი აწს, რომლისა სახილაგად წამოველ ზეტრე-
 ბუხიდაშ, მე ვოქეი მოდა მომეცა ცნობანი ზე დავა-
 წყე მიმოვლანი ზე სინჯვანი მათ ადგილთა ზე მიდა-
 მოიანი. რომელი მოვლუ ჟეხითა ზე ვახილე თვა-
 ლითა ჩენითა ზე ანუ წასაც მიგზდი იგი ადვსწერე
 ზე წასცა აწა მიგზდი დაუტევე, მაგრამ ნათალაცა
 გერა შევიგენ, ზე და წაგვდეკ წინარე იყო დიდნი
 ადვალნი საიურთხილით სწორად დაგაკესულნი ზე
 საშელ ცნანი შეინესულნი. ზე იქით ზე აქეთ თანის
 თანად ადმოდინ რომდენ ჟაგროგანი წყადნი. სიწ-
 მინდით მოკამყაძენი რომლისა წიციკი ზე სახელი
 აწ ვადი, თუცა წაოდენთა ზე წასა მსტავსთა ად-
 მოდოდით თითოსა უცხოთა კელოვნეთი განათადსა
 სახესა, ზე სხვსა სახეთა ფეწოთ თითონნი სამოგნონი
 სენი უცხო წიკო ვოწოლესულნი, მან მაჩინელთა
 შინა მდვანნი. მათ ფაერთა შინა საშუალ ცოდუ-
 ბოდენ, ზე და წინარე წაგვდეკ საშელ ერისა
 ადვალსა დიდსა კელთ უფლისასა ქვათაგანგანთადი
 საშესონ გამოეყანთ ზე მას ლომი შეეპყდა ზე
 ზედ შეჯდომიდა ზე ოწნიკე უსანი შეეცუნეს ოწ-
 ნიჯე კელითა ლომისათჳს შინი ზე შეეკობანა. ზე

მის ღოშით ზინთაგან ესეთი წყალი აღმოჩნდოდა,
 რომელს, მისსა თქმისა გუდად, ანა მინახის გერე
 ზე აღმოკალბანი წყალთანი. ურთოდ თუძეა წყალსა
 მცოქელთა ჭიონდა ერეისა ანბაჟსა გვიანობდა.
 სხენი მწავალნი რომელსა მოთულა ანა უცების.
 რომელნი უცხოთა თლადთა ქეთაგან მამ მდილო-
 თაგანა კაცნი მკეცნი თუ ქეს წამკავალნი შუად
 წილ გამოქანდაკეზულთა ანაბულთა, ოქროთაგან
 მოკაწულ მოხატულნი, წყვილ წყვილად ოქროდ
 მუშაჰისწინედ მდგომობდენ და ერთი ერთისა თოჟით,
 თუ ღამბაჩით ზინთ თუ ყურით და ყოველითურთ
 ასოთ. დანაწევართუთ ბოლან და მუანნი კეჰანნი
 ნიანგნი. ღოშნი თუ გუჟიგნი უხვად წყალსა მოწ
 თუ ახლო ერთმანეთსა და მოადინებდენ და მათ წყლისა
 კამაჩებსა ქესზე მამ მდილოთა ქეთაგანისა ზედა
 გავიარეო. უოცელთა ქეთა, და ქეთა მუა სწოყდ
 დაჰმ დაწეობით წყვილთა ფავანთაგან წყალნი აღ-
 მოსიქედდენ და თუძეა აღმოუჩინან გამლელსა ანა
 სამოყნოდ, დანამედით და მუნთ შეყვდით სამთა
 კამაჩათა შეკეზულთა სახლთა შინა. მწავალნი უცხოთა
 ფეხათ ფერადთა ქეთაგან, სხენა და სხენად სახელ
 აგზნი მადლა თუ დაბლა მის სახლისა კედელთა
 დატანესულნი საკვირველად გადმოხსიქედდენ და მათ
 კამაჩოვანთა სახლთა იქით და აქეთ ხანისხად და
 ხანისხად ამაღდესოდის და მასედ უნიცხენი ქუჩანი
 ლიგანნი თუ წუმწუმანი და დანახატნი სხენა და სხენა
 სახელ გამოჭნილთა და მწავალ ფერობათაგან ოქ-
 როს კანკათა და იყო იგი ლიგან და ქუჩანი თაჟ

სავე მსგავსად მოგამკამეს წყალსა გამოსჩქერდიან
 ზე მას გამოტყდილსა დანატრად დანახატსა ზედა
 დადინებდიან ზე იგი კელმწიფად გამოუვანილნი სახენი
 მას წმინდასა წყალსა ქუჩაჲ საკვირველად იწიეს
 საგით მთავალ ფეხად ინახოდინ. ამა გასაკვირვსა
 კანისხსა იქით ღებათ სწოწად ზე სწოწად ზუგმუხცისა
 ფეხათ მოცუარულთა მწვანეთაგან ზე ქვეობით ბაქან
 ბაქანად ამბულდებოდის, ზე მას მშვენიერსა მოლსა
 ზედა საწონაგენი უოგალაგნი ეწმინდეთისა თანა სწო-
 რებით კოწდსა ზედა ზაწაფად წასმე მდგომობდიან.
 წა მას ადგლიდი ზე კადრისა ზე კელმწიფესა სწა სახლ
 ზაღატოა დაცმითის ზე მას საწისხსა წომეული მო-
 გახსენე, ზე მას ზედა აღმომდინარეთა შადრევანებით
 წყარო წყალთა მჩქერვალობასა წალკოტო: ზე ბადთა,
 ზე მათსა უვავილთაგან მოცულობასა ზე სჭკრეტდის.
 ჭაღაკოა ზე ტივრველთა მდელთა მინდამოთა მზე-
 რად ზღვისა ღადოთა ნაკთა საუფრელთა ნაკთა გემთა
 ზე ხომალდთა მდგომარობასა ამათსა წასვლა მოსკ-
 ლასა ზღვასა წყარომასა ზე წელადობასა უოგელსავე
 სახლი იგი სინჯვიდეს ზე მას სახლისა შენეულობათა
 ნუჯად მათქმევ თუ გონება გაქვს. ეს უნდა იტოდე
 კარგი ზე უცხო წომ იქმნებისო. ზე თუ სხუას
 მნახავთა შეხვდე სხუა მოგახსენოს ზე მე მისივე
 ბადის საკვირველებას, წომეული სახლისა ზემოწე
 ზე წინამდებარება ზე და ქვემოწე ვიხილე მას მო-
 გახსენებ. წა მიმოვლე ბადი იგი, მის ბადისა ეწმის
 კიდესა სახლნი იდგნენ მშვენიერნი ზე ეწმი საგან-
 სასვენო საწოლი კელმწიფისაგან, უცხოთა ინდის

უაღმაქმთაგან კელაშუცად კედელ უჭრენი მოჰაწდა-
 გულნი ჰქონდნენ, ზე მას შინა იდგა სკამ ღოგინი
 მისივე უაღმაქმისა, სასთუმალ საბან ღეიბითა და-
 გუმულ მოჰაწდული, რომელ გენანეს ან ავად
 მოგეწონებოდა. ზე მის სახლისა ემთხა მხადესა
 მუწდახილ მუწდახილად გაყოფილნი აუზნი იყო,
 ზე მას აუზის შინა თევზნი ისხდნენ სხუა ზე სხუანი
 უცხოვრ, უცხოვნი მოვიდის კაცი ზე უკნის ზაწანი
 ზე მის ზაწისა დაკვასა ზედან გამოხსდიან თევზნი
 უოველნი ზე ზა წაწვიდის კაცი იგი იგინიცა წაწ-
 ვადიან. ამა სახლსა ევლნეს საკვირგელად გამოწ-
 რილნი ხაწისა ზე ჟანჯრანი უცხო დიდი; დადოა
 წყალთა ადმომდენი მადრეკანნი; ზე საამოკნოდ
 საწიღიჯონი თადარნი ზე ჟანსიტურნი, ზე გარემო
 მოეზაზათ უკავალეთა მზაჟალ ჟუკად სუწნელესათა.
 სხუასა ადგილსა სახლა იყო რომელსა შინა შეკე-
 დით, სკამი იდგა. რომე სამი კაცი მოიჯდომებოდა
 ზე ზა მას ზედა დაკსედიოთ ანაზად ადგვიტაცა
 მან სკამმან ზე მიგვცაჟა ზემოტე სახლსა ტუწუად
 ნატოჟად ანაშენანსა ზე ანცა კაცი დაგვხდა ზე ანცა
 სჯალაური, საშუალ მას სახლსა იდგა სჯოლი, ზე
 მას სჯოლსა შიგან ნალბაქნი იუგნეს გაწყოხილნი.
 ზა სატმელსა მოკიაშებდიდით წაწვიდენ ნალბაქნი
 იგი ზე მას მსწნაჟლად მოგვანტოვს საწოკაგენი
 ამორი ზე ზა წაწსკელა მოგონდომეთ დაკსედიოთ მასვე
 სკამსა ზედან, რომელმან ადმოგვიგუნა მუნვე რა-
 მოგვიყვანა სითაც ამოკედით მას სახლსა გარემო
 წყალნი ევლნო რომელსა საწკესავით სიწმინდითა

ზიჯის სახეს გირგენუდის ზე უოკელუნით ბადნი ზე
 ხენი მწყანის ატლასისა ქაქა ქამოსხმული მოს-
 ცვედიან. დია გულისა საამოსა ადგილსა ადუენათ
 ზე მას სცვიდიან კაცნი უამ უამად გამოცხადელნი
 ზე მათ იგიცა მოკაადუი წარგდეკათ, ბადისა სიგ-
 ძისა საშკადლობასა იუო ოქნი დიდნი აქსნი ზე მო-
 მადლოს ცხტესა ზედა მამადილოს ეროხედ ადამი
 იდგა ზე ეროხედ ეკა, ზე ქვემოდა, სერქქერდა ათ-
 ექსმეტ ათექსმეტნი შადრეკანნი ზე მათ თაგხედა
 გადმოადერდენ, ზე შე ასე გაგსინჯე, რომელ ოქ-
 ვენისა ცთომითა შემწიკვლეულნი ქრისტეს ბიერითა
 წყალითა განკიბარენით ზე სხუად ამა მათ უწყით
 ესეც დაუაფი მგონიეს. სხუასა ალაგსა აუზი იუო ზე ში-
 გან ოთხნი იხენი ზე ერთი გომიშა ცურვიდენ.
 გომიშა ჰეუედა ზე იხენი ეიუენუდენ, ზე უკელას
 ზიჯისა წყალნი ადმოსჩქერდენ, მწყე გამოკვირდა
 ცურვას, ეიუენი, ეეჟა ზე წყლისა ადმოდენ; ამას ამა
 ბეძანუდით, რომე სწორედ იხენი ამა ეიუენებენ,
 ზე გომიშა ამა ჰეუესო, ზე თუ რისგან იუო ამა უწყი
 ეუალად ერთისა კელაუცად აღშენებულსა სახლსა
 დასხე შევხვდით ზე მას სახლსა შინა ერთსა კერძოსა
 ფანჯარასა შინა ეიადნეს ზაქნი ჭიქისა დია წმინ-
 დისანი წვდილნი და დიდნი და ბაღმადლობით მა-
 თდენიშე და მას ზაქეთა ზიჯთა ზედან ეიადნეს
 კვერნი მანთულისა ეგოდენიშე წვდილ დიდობით
 დოგოდც ზაქნი იგი, და იგი კვერნი მოეხატათ
 ხალასისა ოქმოსა ვანაყითა, და მას ქვემოტე ჩაღბი
 ჰქონდა წყალისა მიუდ დასაბზუნი, და მათ მოსციან

წყალნი დაბრუნდით ჩაღებნი, და ჩაღებთ მიერ დაი-
ძროდინ კვერნი იგი და დაუწყით ცემა ჭიქისა
ზადთა, და იგი ჭიქანი, გამოსცემდინ კმათა ორ-
ღანითა და წინწილთასა და დია ააშებდინ სასმე-
ნელთა გამგონისათა, და მათ შინაგულთა გასაკვი-
რავათანი, ესეცა დია გამიკვირდა ჩაღთა ეგე მო-
თულობა და წყლისა ზომიერებითა მათ კვერთა,
წმინდათა თხელთა ჭიქათა ცემა და ანა დამტკიცება
და ეგრე საშობთა კმათა შეწყობილესანი. და მუნითაც
წარკულ და მიკველ სადა იდგნენ სახლნი ზამთარ
ევაგილთა აშეკვერულნი და შინაგულთა უცხო ხეხილთა
განოცხლებულნი, და გამაკვირება ევაგილთა სხუა
სხუაობა, და შინაგულ ფერობითა საშობარ სუფრე-
ლებამან, იგი დია მნელთა სიცივისა აღგილი
იყო, მაგრამ ინდოურთა სეხილთა და ევაგილეთა-
გან იგი ანუ მოცულნი იყო ზითან გაზაფხულ
გვრე ზამთარცა, ანა დაიკლიან ანცა ხილნი, და ანცა
ევაგილნი, ესე გვძლად მოსახსენი დიას მოკლედ
მოგახსენეთ, ამდ რომელ ჯერა შევიდნენ თუ და
ხილნი და და ევაგილნი ევაგილნი, დამწიფებო-
დინ, ესეც მოგახსენო, ქვეყნისა აზიისა მხარეს
გადა ვიყავ და საქართველოსა შინა ადრდელი
და მუნ უცხო მდგართა ჯამლთა გამეკვირვებს,
ესეცა გავყრათ ხარისხსა ზედა, რომელ თხელსა
წმინდასა ჯერდნობსა ჯერა კელისანი ოსტატო
სახლსა შინა ეგრე ჯერა გააკრ.მს. და დაიჯერეთ
თქვენმა ერთისა ჯოთლისა ცოდნეობისა ჯერა
ნასაუდი და შინაგულნი მუშაბუნნი ჯამლნი მუშაბუნ

ჟანდასა შინა გაიგზოთინ, რომელ თუ გიყვანდის
 საყვარელისა დარჩესა ჟეროთა და ძუძუთა შაჩაწობით
 მკრთოლადობასა მოგაგონესდნენ, მუხნითაც წაძვლევ
 და შევსებდი თანას თანად საძაჯესა ჩაღიღებსა
 და ხენგარებსა უცხო უცხოთა რომელსაჲმე ბნოლისა
 ფანჯარებითა მოეღვარესა თაღარქსა. და სხუბა
 სხვა ხისა ფოთლითა მოცულსა ცალკანკასა.
 სინად და სინად მონამუღსა კოხდ მწკანესა
 და მას ზედა მოეცინანკედ ანაუკავსა უგავილესა.
 აქა უნდა ზადასასა დამადუმებელი ანგელოსი
 მოვიგონო და ზიბ უმცრობითა აღვიწითა
 აღვიტომო თვარა თუცა დავითის ქნაძი მოძიეს
 და სოლომონისა სიბრძნე მოვიპოო ქება ქებათა
 მის ქნაძთა ზედა დავემდგმო. მაშინაც ნათალსა
 გერა ვიტყუა, რომლისა ახლა მნებაეს წადმოთ-
 ბობნი. ერთ კერძო ზადისა ნაზანსა უცხო
 კელოვნებათ ნახეროვლადი სახლნი იდგნენ
 ნატარად ანაგებობნი რომელსა ზრანდიცულსა
 ენათა მონპლესხან უწოდდენ, რომელი გამოითად-
 გმენას საშვეული სეშიო, ჭეშმარიტად საშვეული
 სამხიარულასა მოძიებელი და განმცდელთა
 მნაშაფესული შეჭინკებისა დამკარგელი და
 სახარულასა ნაყოფისა დ მწერგველი ვინ იქმნებოდის
 ქრეთ სეკდისაგან შეზერობილი და მწუხანებისა
 ქლამინ მოსხმული, რომელ მისგან კეკლუტად
 შენობაჲსა ეოველივე სეკდა ჭინი ან დაუკანგის,
 კენადან ამის მწედალსაც გუღში სიამოვნე შეუვიდა.
 ზიბველად შეხვიდოდი სახლსა დიდსა და ნათელსა.

მდელ ლაშქართა საკაინგელად ცხოველისა მსგავსად
 დანახატესა. ზ ერთი კერძონი მის სახლისანი
 ზღვასა დასტკეცდეს. მის სახლისა ქანდა ქვაფე-
 ნილთა წუობილი-ბაშან გულისა მიდამონი, საშვე-
 ლისა ზღვათაგან მოიცვა; მის გარემო განმსგენებუ-
 ლნი საამოვნონი საწოლნი. მაქეულისა ენისა დამა-
 ღუბებელი; მას დიფსა სახლსა გარემო ეზავნეს
 წყრილნი სახლნი, რომელნიმე უცხოოდ ნახტნი,
 სხუა ზ სხუა იგავთა ზ სხუათა მარგენებულნი. და
 ელვარე ნათელი, და მოკამამე, რომელ მნახვსა
 ცნობას წაწმიდის. ერთისა კიტაიელთაგან ცნობა
 წაწმიდელად დანახატეს; და რინურისა ქუთრუმასა
 გამოეყა. ზ მას სახლისა ფქიზა უსუღიანი
 ტანი ძიწით თაგამდინ წმინდასა წყლილსა, მარგალ
 ფერ უცხოოდ ნაქანდსა, რინურსა მოეცვა, რომელ გან-
 სკვალათაგან მოკამამესა სამეაროსა ამსგავსელი.
 მისნი სანამაძენი იატაკნი თეთრ წითელთა სანდა-
 ლთაგან ევაჯილოვნად წმინდაი წუობით სანდომით
 გაელაშათ, რომელ მისნი სუნნელენი ხათავეთისა
 მუშესა ჩაგკევიდნ. სხუა სახლნი იქათ ზ აქეთ
 დიდნი დაწერილნი უცხოოდ ნაგებნი; მას სახლებსა
 ცალ კერძოდ ბადნი მოსცემდის ედემისა მისამსგა-
 ვსოსთა სუნნელსა, ზ მის ცნობისა წაწმიდეველსა
 ნანინჯთაგან სულთა ბოლოისა ქნოწითა აუნოსებ-
 დენ, ზ საღიხნებელად გასახედესა მწვანოვანსა
 ვნავასა ნახევარნი მის სახლისა მხარენი მშვენიერად
 მოეპაზნა. მისნი სეხილნი შიწთა დამატებობილნი
 ზ მანანისა მაშწადებელნი ევაჯილნი საუნოსელთა

საამბებელნი ზე სიცოცხლისა მომეტებულნი. მისნი
 საშვებელნი შინათ გარენი უცხონი გაწეშდნენ
 ზე მხარენი მისნი დიდისა მზეთაგან ზღვანი საკვირ-
 ველად ფანქარებისა ბოლო მხანთაგანცა უტრუესად
 სახილავნი. მისნი კოწდ მწვანოგან ველობ ტე-
 ნარობანი, ჭკუათა ესტეო მოსტაცემად ვითა შავანდენი
 კამყამსა; ღოძელნიჲ ხენი ზურჭუტისა გვინგვინითა
 მოძთულნი; ზე ღოძელნიჲ მწვანისა ატლასისა
 ტუაგ წ მოსხმულნი ესე ხენი ნელაიდისა ზღვისა
 ქანთაგან საამოვნოდ სხევითა მშრელბულნი. მათნი
 ჩრდილნი ზე განსასვერონი, ზე მათნი კოწდნი ზე
 მწვანენი მნახველის უღუმიდესად კაცთა შამებულნი;
 მისნი ამონ მიღამონი კაცთა ზულისა შემადრეულნი;
 მისნი სალო სახლისანი ადგილნი გულისა გამაცხ-
 ზობულნი. მათ შინა მდგანნი მალეუანენი უკავილნი
 საუნოსელთა საშვებელნი, ცისა ცვანთა დაჟდაჟობითა
 ნაზ ზადუად ფაქაზობითა მუშკამბისა სუწნელობისა
 მხეჩანნი, წა უცხო უცხო საჩიდილებულნი ზე გუ-
 ლისა სათქმელი. მისაჯდომი მისაწოდულნი, მუნ
 წოლა ზე განსვერებანი ნურეევან მეუისაგან: მეუი-
 საგანაც მოსანდობებულნი ზე მუნ ღონინი ზე სეი-
 ღობანი სამხეტისა დედოფლისაგანაც მოსაწადენი-
 ტალ კეძმო ზღვანი საამოვნოდ მჩქედალონი ზე
 შვენიერთა დელვა დადოთაგან მისთა მაუურებელთა
 გამაგვირვებელი. წა ერთისა ქებასა კეძ მიხედეს ხამს
 ღუდუმიდეს ზე აწ მას დავიდუმი ზე ზემოდეს სნათა
 სწინაოსსა ბადთა ამბავს მოგახსენებ: —

წა ქვემონი წაღვოტთა ზე ბადჩა ბადთა ეღეშ-

ნობა მოვიტე, მუნით მოველ შემოვსა წაღვითსა,
 ნომელი იყო კელმწიფისა სახლთა წინაზე. რა შე-
 ველ კანთა ზე გავხედე ხეწანობასა, ზე გნახე წად-
 ნეგანი დიას მწავალი წულის ჩქერანი გეთილ საამონი
 ზე მათ აუზთა ზე წულის საწაფებსა მივმართე. ეტისა
 დიდსა აუზსა საშუალ ზეგა ხე დიდი, მწვანეთა
 ნტო ფოთლოთა ზე დუროთაგან წყალნი მადლობით
 გარდმოსდიოდენ, ზე მას ან დიფერებდი, ნომელ
 სწოტედ ხე ან ანისო. ზე მას ხისა გაჭეძო მასგე
 ავასათა შინა კაცნი ესახნენ. მოუქტუენი, ზე ამ კა-
 ცთა სახლენი სახენი შეეზუათ ზოგთა დომი, ზოგთა
 გეშაზი, ზოგთა მადლი ზე სხვა მხეტთა სახენი შეე-
 ზუათ, ზე მათ მხეტთა ზე ნადირთა ყოველთავე შინთა
 ზე წყალნი ადმოსდიოდენ. სხვასა მხარესა იყო
 დიდი ავასნი მწამულისა ზღვისა იგავად მოუევანად,
 ნომელსა მოსე განვიდა, ზე მას შემოჭეოლოდა
 ეტლთა მჯდომელი ფანაოზ მეფე გვირგვინოსანი,
 ზე მისსა ეტლსა ებნეს ოთხნი ტაიჭნი, უცხოდ ნა-
 ქმნანნი ზე მწავალნი თაგადნი ზე მხედანნი ტა-
 ჭოსან სამხედროსანი, შენაფენი ზე ეეროსტვირთა
 მამახებელნი. მათ ყოველთავე ცხენებთა თვალთა, ზი-
 თა, ყუთთა ზე საუნოსელთა, ჩდოქთა ზე ნაწინთა
 ეეროსტვირთა საკვირგელად ზე მადლობით წყალნი
 ადმოსჩქერდნენ, ზე იგი კაცნი ზე ცხენნი ნომელნიმე
 ნახეკამდისინ დადუშული იუვნენ, ზე ნომელნიმე
 თაგამდის დაფარული იუვნეს ზე ეს მეფე ზე ცხენი
 კაცნი კელთ უფულობითა, ცოცხალთა მსგავსად გა-
 ლანი, შიამედ ოქროსა გარდაუთა შეპყლენი იუვნენ.

სხვა მწავალნი უცხონი ზ სავაჭრონი აქნის
 ზ შადრევანნი გამოდიოდენ, ზ სხვან სმინ
 სმიწად გამოუვანილნი კაცნი, ცოცხალ ცოცხლათ
 მიმზგავსებულნი, აქა ზ იქი იდგნენ, ზ მათ აუბნათ
 გარემო უვავილოვნებას, ზ ან სხვანთა შვენება
 მდგომარობასა გაჰყვირდებოდი. სხვთა ყოველთა
 სეთა ზ ფეხად ფეხადთა უვავილთა, ზ სწუთოზე
 გველნი მიჯნურნი ზ შვენებისა უვალნი კაცნი თუ
 ქაღნი გვეგონენს. მათ თჳს სიტყურე ვის ვის სწა-
 დებოდა მოეზარათ ესრეთ, რომელ სვენარობისა
 ქორხისა სიმშვენიერე იოსებისა მოეზარა ზ ნაფუ-
 რნასა ნარდიონსა ზილიხანისა კავშირნი მოეგატა,
 შვენიერადანაზებულსა ნამოწვებსა სიწყო სიმკლენი
 მიჯნურისა ესესხებინა ფეხმიხდილსა სელოვნებასა;
 ტარიელას კელობისა ფეროვნება ზ ესწავლა; კად-
 დებთა მოეღვაწობასა, ნესტან დარეჯანის დაწ-
 ვისა შადრევანსა მიუთვალა; ანდრეას სისხლთა
 მდგრელობა ხოხროვისა მიუტატა; ზ გუგუჩას ზამ-
 ბახსა შიწინისა ცხვრითა სოთობა მოეჩუა, ადვასა
 უსულობა ავთანდილისა მიუეიდნა, ზ ყაყაროსა
 ბმოწეულისა ანაბელისა თინათინისა მოევაჭრა. ხაჩი-
 ხაჩი დარეჯანის ძისა ლახტსა დარობდა; სუმბული
 ხოწაშნისა კინამოსა ემევისებოდა. სოსანი ომანის
 ტანსა ეჯუჟებოდა, ზ მისაკი გუღანდამისა ტურისა
 გვადობთა. სხუა მწავალთა სეხილთა ზ უვავილო-
 ბათგან კაცთა ცნობანი მიეფებოდენ. ღამინა სიმ-
 კრებნითა ზ სუნითა ყველგანთა ქალთა მუძუსა
 სწავლობდენ. იასამანთა მუჟურებელნი ზ ფურჩენილთა

ზოდუთა ძველსა საუკუნელისა სახესა წინ დიდებოდენ.
 ზე მისსა უტყუარნი თამამად სარკესა მოგაჩიბიდენ.
 თუცა ქალი იუკ წყლილთა მდელთა სისწორით
 შარულ შარებთა თვალთა ოღვასა გასწავლიდენ ზე
 თუ ცაცი იუკ საუკუნელისა თვალთა ოღვასა (გას-
 წავლიდენ) ანუ გაცნობედენ. სხუა სხუა უცხო
 გვართა წაღყოტთა, კელოვნებასა გაგაჰვირგედენ.
 თუცა ენა მოთამისა მომცეს მამინცა ნათალსა
 გერა გიტყვი. წოდენნი ხეკნადი გასაოცად შენ-
 გვეტანნი. წა უცხო უცხონი წომეღნიმე ზეზნეულთა
 სიდანნი, ზე წომეღნიმე მხედრთა საგვარდნი, წომეღნი
 თაგმან თქუწმან ანა იტყოდნი, წომეღ ანუ ზეზნ-
 ნეულნი ზე ან მხედნი ან ანიანო. სხუანი ზე ანა-
 უნდენი ხენი, რტოწყობით გოწოლ სწორობით, ერთი
 ერთისა თანა მდგომლობით, თვალ უწდომთა ადგილთა
 საამოვნოდ დამაჩიბილდებულნი საგვირგელოდ, ზე
 ოღვილთა ხეთა სხუა ზე სხუად ზეზნადობით, ზანჯ-
 ზებისა აქათ ზე იქით თაღარებთა სისწილესა, მჟნ
 სტოლთა სკამსა სხდომთა განათალობასა, კაცისა
 ენა გერ იტყვის. ამათნი გულისა გამხელდებულნი
 ადგილნი ზე მიდამონი, ორისავე სოფლისა ტრუი-
 ლებისა სასწავლებულნი; ვინცა ედემისა ტრუილნი
 მას მისთჳს ტრუილდებსა მოაწადებს, ზე ვინც სო-
 ფლისა მოუგბრე საუკუნელთანა სვლა აღდგისსა
 მოანდომებს, ამა გულისა გასაწყითა კაცთა გამ-
 ხელდებულსა, ბაღსა ბაღთა წაღყოტობასა, წოდენნი
 წყარო წყალნი, ცბა აუზნი, ზანჯანი წყლისა კამ-
 ჯამებისაგან ციმციმით მოცინაწენი, ვინა გამოთქვას,

ზე ანუ სწულად მის ბადისა სამოთხუნი საშვებ-
 დნი ზე მუნ შიგან მყოფთა ზე მაჟალთა განცხადობა
 ზე ამოკნობანი, ვინ ზე რომელმან დიგომან ინი-
 ცომოს, რომელ და უთჳაღანი ზე შმაჟაღნი
 წაჩინებულნი თავადნი მცოცხანნი ზე მცოცხანნი
 ჭაბუკნი ზე ჭაბუკნი შვენიერნი ქალ ემანი, დედა
 წულთუთნ მათით ოქრო ქსოვილით ზე მკიდ ფასითა
 სძიკაულთა შეძკულნი, საუკადლისა საუკადლისა
 კელქნიღნი კელქნიელსა თანა, ზუნდუხტისა შესა-
 დაროსა მოღსა ზედა, საწუთოსა ზუნდუხტისა შესა-
 დაროსა მოღსა ზედა, საწუთოსა ზე ნაწიბიან, ზე
 რომელსა რომელსა თანა უნდოდიან, უსულაინისა
 ალგისა ტანითა მათთანა მოხდომით ზე გზხეოდინ;
 რომელნიმე ჯადისა შესაგვანისა ტუჩებითა, გულისა
 მონაც ემთებდ ალუკსობდიან; ზოგნი ლაღისა
 მსგავსისა ბაგე შინითა მშვენიერად სიცილითა
 მღამეობდიან. სხუანი ღვინობდიან ზე ნადიროდიან
 (დანიშატობდიან ზე შექცეოდინ). სხუა ზე სხუა
 სასმელესა მწაჟალ გვანისა ჭიქა ფაჩხებითა სმი-
 დიან ზე ნიშატობდიან, ფრინველთა სვრიდიან, ზე
 სიბთა კვლიდიან; ზე ზოგნი ცრფიადობდიან, ზე
 ჯადისა საუკადლისა მიჯნურ ბუღბუღსა საუკადლისა
 სიუკანუღსა ასწავლიდიან; ზოგნი მჟინველთა ემა
 ტკბილობას ჰეკეობდიან ზე მათებნიც საუკადლისა
 გვერდით გაღობდიან ზე დიდებდიან; ზოგნი მუ-
 ჟღლისა სიუკანუღსა გუჩიტსა ასწავლიდიან, ზე
 სხუანი უსუნკავსა განმწავლებული ზე საწუთოსა
 სიმაწვე მოუგონადნი სოფელსა, მანთებულად

შეღსა ჰყრდიან, ზე გულისაგან შეჭანიკებასა ჰკაც-
 ჳიდიან, სსჟა მათნი განცხრომანი ზე შეგებანი ზე
 სინაზით ჰაელოვნებანი ზე ფაქაზობით ზანდულობანი
 თამაშობით ამჟუად იქით ზე აქათ მიმოვლით, ღო-
 ნინებსანი მათნი ქცევა მკობილეებით ადგილ ადგილ,
 ღომელსა სადა სწადლის ჩნდისა, თუ ქამაკესა,
 ან თალანთ ცალაჯებთა, უგავილთა ზე გარდის
 ბურქთა ქვეშე უცხო ზნო ტანდობათა მდგომა-
 ნობიდან ზე მჯომობიდან; ნებეურად მიწოლთ
 განისვენებდიან; უმაწვილურად ცელქობით ღადობ-
 დიან. ვინ მოთვალოს, ღომელთამე ახალთა ქალთა,
 გარდა თუ უნამევილი ზე სუტნელებით ფეოკანნი
 უგავილნი, ღაღისა ფეოკითა, ბაგითა ეჭიანი
 ზე ჯიფად თავსა ღანიჭვიან. ეგნეთისა მოროკა
 უსულობითა ზე ცრუიალობით საუკარლობიან,
 ზე მათსა ეგნე ყოფა ქცევისა მე, თანა მტურგანე,
 გაგვირგებით გსინჯეკდი. ზე ესე ვითანისა შეგებისა,
 მიმოვლნი, ანათუ მუდამ ესე გვარად იქეოდნი,
 ღომელ წინანე მოგახსენე, ნა სადმოოსა! დგაწ-
 დისა ზე კელმწიფის სამსახურსა ზე ქესწენის მო-
 ღისაგან მოიცლიდიან, ამა ლხანსა ზე განცხრომაცა
 დჳთის სამადლობელად სახანულებანსა დღესა
 იქმოდნიან, ზე ეგნეო სამდოო საელო ვაჭრობით
 ზენა სუფევასა, ზე ქვენა შეგებასა იუიდდიან ზე
 გაჴიდდიან, ზე უოველივე კეოილი ყოფა ქცევა
 ესე გვანითა ხალისითა აფასრულებანი.

მე ამისა დაწეკა ანა მწადდა ამად, ღომე თვალნი

გულისანი ზე საცნობელნი გონებისანი შეჭირვებ-
 ბისაგან მიმედებოდეს, ზე ანუ წას შევიგონებდი
 ზე ანუ წასა დაგმწკრიდი, რომელ ანა უწყოდია
 წაგნახე და შექთი. მაგნამ ელენე ჩემმა დამა სუ-
 ჳილით დამიყინა დაუძცნოსსა, უუწოსისა უნჩება
 ანა მანთებს, ზე დაკმონჩილდი.

რამდენიმე სიტყვა გაზრის კამედიანზედ.

სიტყუერების ტომაცს, (ჟუნაქს) ჟოჟოთ მხილველი უნდა ჰქუანდეს ზე ჟოჟელი იმისი წერილები განიხილოს, თოკემ ჟამისოთ სიტყუერება ან ეკაკტება. ზიციოთ მავალითები ზე ამისოჲს ვანბოხოთ ამას, ნამეკნავად თუ კანგი მხილველი ეჟოლუბა სიტყუერების ტომაცს, დიდს წამატებაში წაგა სიტყუერება ზე ენა აჰყავდესა ეოგლის საამოს ფუნჯილუბოთ. აბა ლოგონ ღავიფეროთ ჩუქნს ქანთუელუბი კანგი მხილველი ანაგინ ან იუოს, ლომელსაცა შეეძლოს ჩუქნა სიტყუერების განხილვა? — ანაქის დასაჯერებელი! ნამდვილად ზიციოთ, კანგი მხილველანი გუჟანან ზე შეუძლიანო ჩუქნა სიტყუერების ნაკლულუგანება კანგად განიხილონ, მაგამ ან ზიციოთ ან ამბავია, ლომ გერ გაუბედავთ ზე შექმნალნი არიან! — უმდაბლესად შოგმანოვოთ ზე ვედრებათ ვითხოვოთ, ვისაც შევიძლიანო, ჩუქნა ქანთულის ტომანსაკერ გადმოახედოთ, ჩუქნა სიტყუერების განსახილველად. ან ზიციოთ, თავაზას ბეჟა შეუძლიან, ერთი ერთმანეთსა ანა ვაწყენინოთნა, ზე მიზეზი ეს იუოსო — ამისავამო მე კანებს გაგადეს ანა წყენისას, ანამედ მშვიდლობისას, მანც ერთხელ ლომ იტყოდა ვინმე ამასელ ზე ვინ იცის ანა შჟოთუბი გაიმატებოდა, ამისოჲს ისევ მე წამოვსთქუამ ამას, თუ გაწყლომა იუოს ისევ მე გამიწყნენ, ისა სჯობია.

ამ რამდენისამე წლის წინად ჯამანაკი იუო ზო-

გიორგის ზინებისაგან, ჯათოძე ახალი ქანთუღი
უნა დაუბადოს თავადს გიორგის ძეს უნისათაჲს. ეს
ახალი ზღაგონ იესედიანმაც დაწედა თავად გ.
უნისათაჲს გაუდილობის გამოდრის წინა სიტუაციაში
ამ დექსებით და უნისათაჲსაც უნა მისცა დაბეჭდისა:
«მწელობა მკელოთა, გადდა მუსთაველისა და
მტრეთა სხუთა, ანა იყო ჩვეულებითისა საუბრისა
უნათა, დომელოც ანის და უნდა იყო ჯეშმანტი
უნა ხალხისა. დამუქმან ამა უნეკელისა ქანთუღს
უნაზელ გომედიანსა, თავადმან გიორგი დაჯათის
მემან უნისათაჲს, დაბადა ქანთუღი ახლისა გუნდისა
მწელობისათჲს. — საჯელმან მისმან ქანთუღთათჲს
ესრეთვე მიიღო დიანსება, დომელობისათჲსაც ეკვირ-
ვებიან ბეჭდენი, დომელოთა გომელოთა: ანისტოჲსანეს,
ჭაბჭინს, ზღაგოს, ტერენტოს, მენანდესა და სხუ-
თა.»

«მაქეს იმედი, დომ ესრეთისა ჩემგან ახლისა
გუნდისა მწელობისა ქებას, ანაგინ მიიღეს ზინით-
ნეობით თქმულად, და თუთუღი კეთილგანმძახი
ქანთუღი, სიხატულით და სიამოვნით წაიკითხა
ამ გომედიანს და სხუანიცა ახალი მწელონი გა-
ბეჭდით შეუდგებიან მაგალითსა მისსა.»

დომელო თუ, მაგალითსა მისსა? — შეგვიძლიან
ჩვენც ესა გსთქვით თამაშად, დომ იმის გამოდრის
ახალი ქანთუღი ანანის მწელობისათჲს, დომე-
ლოსაც იმ გამოდრის ანდუკაჲს, ზინეუღს და-
ბაბას მოგვტან მაგალითად ამ წეგილში.

კამედის შინი თავადი ანდუყაჟაჲ.

«აი ოჯახის ღადუმა, გვარის ღამდაღება; გაზადდეთ უძაწვილები ჭუსეთში, კანგს დასმე სწავლობენ! აჯადც მშის სიუყაწუდი, აჯადც ნათესავისა, აჯც ღედამაშისა! ნეტკი ღამეშაგუბინოს წამე მაინცა.... ოჯახი წავახდინე? ვადი ავადე? აი ჩუმი ოფლის სამადგოეო. სახლები აქ ვადგათ, გამეყანე, ცადვე უნდა ვიცხოგროვო! აჰ! წა ცუდი დეო აჩის ოჯახებისათჳს, ცუდილიდა აჩის, უნდა გავეყანო!.... გავეყანო? წადა ვაქნები! აი თუ შტეკი ნიშნს მაძიებს.»

აქედან მოგვეყო; ზღატონ იესედიანი სხესებს რომ უჩჩევს იმ კამედის წინასიტყვაობაში «შეუღვეით მაგალითსა მისსაო.» წატომ თავის წინასიტყვაობას ეჩისათჳის კამედის წეკას აქ ამზავსებს ზე სხესებსი უჩჩევს? გავს ვერ მოუხეწებია, ამისთჳს რომ იესედიანის წეკა სწოდე წეკა აჩის ზე ეჩისათჳის კამედია დავუწვილი ღამდაჲი. ვიხება მაგების მზგავსი. აქ ვიდით რომელი განსხვავებითი წიგნი წამ ღაწეწეჲა, იმ კამედის სიტყუწეებით?

თავადი გ. ეჩისათჳის მოელი კამედია სუელ იმი სონა ღამდაჲია, როგოწც ანდუყაჟან ღამდაჲიბს, სწოდეო ეგრეთი, გადლა სომეხისა, ზე აქა განსხვავებითი წამ მოთხრობა, ანუ განსჯა ახდისა ქართულისა მწეწლობისათჳს. გ. ეჩისათჳი იმ კამედის ღამდაჲეს ანდუყაჟანს ანუ სხესებსა, კამედის შინთა, სომე აქ ასწავლის, რომ ასე ზე ასე

ილაშჩაგუო ახალი ქანთულიო. ანდუჟაჟანს, ძეგელს
თავადს ზე ვიდევ სხუშხსა, დოგოდც უმაწვილობითუკ
უსწავლით ქანთული ლაშაჩაკი, კანგად თუ ანა
კანგად, ანუ ნაკლები, ანუ ნაკლები, ანუ ნაკლებ-
ლეგანი, ისე ლაშაჩაკობენ, მაშასადამე გ ეწისთავს
სხუა ქანთული ანა დაჟუადებიათა მწელობისათჳს,
ის ქანთული იმათი საკუთარი ყოფილა იმ ქანთუ-
ლებსა.

თავადმა გ. ეწისთავმა, ეწი მითხრობს დომ
დაგვიწეროს ქანთული, მაშინ გაგანჩევთ და გვანა
წეკა ანის იმისი, თორემ იმის კამედიით ან შეიძლება
შეცუობა დომეღისადა მიხუი ზევით ითქუა, დაც ანის
იმ კამედიის ქანთული წეკა. ამის შემდგომ მოკვლით,
დომ ეწის მითხრობას გამოხატვის თავისის განმარტით,
ვინაძღვანოქნება ახალი ქანთული იცოდენ მწე-
ლობისათჳს ზე ჯეჩკი საზოგადოთ ანა ვიცოდეთა
ჩუქნ, ამისთჳს გუდმოღვინენი ვთხოვთ, თუ მანთ-
ლა ახალი ქანთული იცოდენ, დაგვახახონ, დაგვი-
მტვიცონ, დომ სწავლისათჳს გამოიღეს ახალი
ქანთული ენა ზე იმის მაგალითსა შეუდგეთ ყოველნი,
დომელთადა დიდად დაგვაგალებს თავის მეძამულეთ.

ყოველს, დასად განაბ ამ წერილში, გუდწავე-
ლობით ანის, ჭეშმარიტად დომ სხუა განმარტა
ანა აუოსდა, მხოლოდ ამის მეტი. გუდითა მხუტს,
ჩუქნა ქანთული ენა, უფრო ზე უფროსად საუკე-
თესო იუოს ზე მაგალითად სამაგალითო!.....

თ. ა. კ. ვახტანგის-მე ვ. ოზნეგოიანი.

თოვლის მთებზე კანტონის ქალაქში. (*)

ერთი იქნება კანტონის ქალაქიამ ამ წიგნსა:
 * ხომ იცით რომ ამ ქუჩებშია თოვლი: (ე იცის, ზ
 თუქნეთ და რიგად განცუფრდებიან მე, ზ შეტადრე
 აქაუნა მცხოვრებნი, და ჭანსუთ ერთ დღას მოსული
 თოვლი ნამდვილი ზ ამა ტყეილი. სწუდიად ბა-
 ნები დაუტეხულია მშვენიერის თეორის თოვლითა,
 რომელიცა ძვეს ნახვად ადღ სიმადლეზელ. ჩამ-
 დენივე კიტაიელნი, გაშუშულ იყვნენ სახლებში!
 აქედანა სხანს, რომ უმეტესად თოვლი მოდენილ
 იყო მთიელს ღამეს.

მეორეს დღეს, და ხალხთა ნახეს ამისთანა სავ-
 გირველესა, ჯერ შიშისაგან თითქო გაქვავდნენ,
 შემდგომ შექნეს სიცილი, ყვირილი, სისატყუდი
 კიტაიელთა, ამ გვარ თუთ, ცივის ფუქილის ნახ-
 ვაზე, რომელიც წელად იქცეოდა. აღწერა ან
 შეიძლება ამათის განცუფრებისა! დღით, მინამ
 აუდგებოდით, კარში ასეთი სძიანობა შემომესმა, ისე
 მეგონა სახლები იქვის მეოქი. მართლად რომ ამი
 სთანა სახსარული კანტონის ქალაქშია ჯერ ან
 მომხდა: ანცა ერთისა კიტაიელსა მოხუცებულსა
 ან უნახავს თოვლი, ზ ანცა ახსოვთ, რომ ან
 მამესა ზ ან მანესა ენბოთ იმათიჟს ამ უცნა-
 ურის მოსვლა. თოვლი კიდევ მოდიოდა, რომელსაც
 დღით კიტაიელნი გამოვიდნენ გადგო, მიწველად

(*) მინეთის ქალაქია.

გეონათ, რომ ნათლები ჩამოდის ჩუქნებულად, ამისთვის უფრო, რომ წინას დღეს წადაც უქმე იყო ზ ერთგულად დოცულობდენ კეზებსა. მაგარი, წა დაქმნულენ, რომ დმეტოები გვატყუებენო, შევიდნენ დიდ ფიქში ზ ან იტოდნენ წა ექნათ? ქუჩები აივსო ხალხითა, გაეფიქრნენ შინები ზ უფელა უფრებდა ცასა, ვინ გვერთ საიდან მოდიოდნენ ეს თეოკი წადაცობი; ცოცას ხანს უკან გამოიშვადდევა, ჩუქნთა ეკლონიულოთ წა ნასეს გამოდგება, სიხანულოთ ადგან ესმოდათ წა, ავიდნენ ბანებსელ ზ ესმოდენ უნთმანეთსა თოვლის გუნდებსა. ასე მოსწონთ ვიტაიულო ეს ანბავი, რომ უმაწვილებისაგით შესაძიან ზ თამაშობენ თოვლითა. ამ წიკნსა ვეწმ, მაგარი გუნდებია რომ ჩემს ბანსელ მოდის, ზ ნახევარ მილიონი თითქმის ხალხი, ცოქს უყრამენ ზ იცინიან.»

«წა ზვა საათი შეიქნა, ვნახოთ რომ მოვიდა უნთი ამ ქადაქის ჩინებული ვაჭარი ზ მკითხა: ეს წა ამბავია თქუქნი ჭინიძე? ურუოთ გეტოდინებათ, წადგანაც ბეჭი ქუჩენები გინახავსთ? ჩემს სადაცებს ვფიცავ, რომ ჯერეთ ჩუქნ დმეტებს ამისთანა სასწაული ან უჩვენებია ჩუქნთვის! ჩუქნს ვიკტონია ფილოსოფოსს, რომ უთხარი ამ დილით ან დაშიჯეწა, მოგონ იქმნება ციდან გამშადი წყალა მოვიდესო? წოდესაც დასამტკიცებლად ბიჭმა შეუტანა თოვლი, მსთქა: ეს ცუვილიაო, ინგლისების მოგონებული იქმნებაო!»

«მინამ წიგნის წეკას მოვცნებოდი, თოვლი გადნა; ისევე დაჟია ქუჩებში; საწყალნი კანტონე-

ღუბა ვეღარ ნახვენ შეიძლება, თავიანთ დღეში, ამი-
სთანას ანბავსა, რომ ეგებავიღევ ამ გვანად
ესიმოვნათ. —

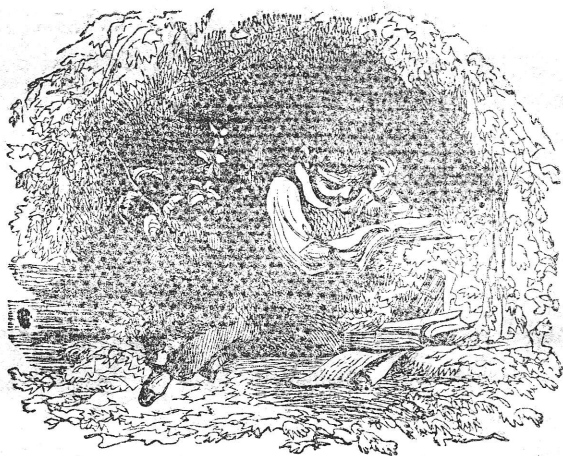
ი. ჟ.

რ ე ღ ა ქ ც ი ი ს ა გ ა ნ .

ცისკის შექმნე ნუშენში, უფ. ჩუბინოვისგან
გამოცემულს დამამტკიცებელ იუზ. განჩიევას, რომე-
ლხედაც წავიკითხეთ წესულს. ენაზედ ზასუხი ამა
განჩიევასზედ გახეთში «Кавказ» უფ. ჩუბინოვი-
საგან დაწეწილი. ამა ზასუსზედ მივიღეთ დელაქციაში
დამამტკიცის განმარტეველისაგან ჭვალად ზასუხი,
სადაცა ცხადად ამტკიცებს დამამტკიცის შეადგენე-
ლის ქანთულის ენის უცოდვინლობას მით, რომელ,
წადგანც ანა ჭქონია შეძლება ქანთულს ენაზედ
ზასუხის დაწეწისა, წესულს ენაზედ დაწეწილია.
ჩვენ ამ სტაციას ან გუბეჭდამთ იმ უცნობს ზიანს,
რომლისაგანაც მოგითხოვთ ბოდიშს, ამისთვის, რომ
ჩვენს უუწინაღში ანა უოჟილა იმ განჩიევასზედ
ზასუხი დაბეჭდილი, უკეთუ უოჟილიყო, მაშინ
დიდის კმაყოფილებით დაგებეჭდავდით. —

ზოგნი უწინა მთხველნი გვემდგურობდნენ მაჩედ,
რომ თავიანთ თხუთულებში ჭმოგებდნენ შეცთობაებს,
ამისთვის ვსთხოვეთ მათ, თუთან გაეწოდებინათ თავი-

ანთი თხუზულება, თუ რომ მოსხველი იქნებოდნ
 ცუდილისში. თუცა ზოგნი ედინი ასწოდებენ თვან
 თავიანთ თხუზულებას, მაინც კიდევ მოსდით შეცთობა,
 ამისთვის განუცხადებთ ჩუქნის ჟუჯნადის მკითხველთა,
 ესე დაუდგენელობა ანა მიაწეონ დედაქციასა, შე-
 მდგომში კი ვიხმადებთ მეტადინეობას.

მომავლის 1858 წლითგან, კვალად გამოიცე-
 მება «ც ი ს კ ა დ ი» სწულებით შეცვლილი, რომ-
 ლისათვისც ვხმადობთ ყოველსავე დონის-მიებასა
 ზ რომელზედაც ეგზავნებათ კელის მომწეითა სა-
 გუთადი განცხადება ამ საგანზედ, ხოლო ქ. ცუი-
 ლისში მეოფთ, დაწიგდებათ თავის დროს. დედაქცია
 სთხოვს ამაზედ სამოთხლო ვნის მოკუადგეთა, მოსცენ
 შემწეობა ზ მოუზოვონ კელის მომწენი, რომლითა
 დონის-მიებათაცა გუქონდეს შეძლება, მოკიუვანთ
 ჩუქნა განხმანვა სისწულები. — ჟედ.

ს ა რ ჩ ე ბ ი .

წ ა ზ რ ი ნ ე ბ უ ლ ი ს ი ტ უ ჯ ე რ ე ბ ა , — ზ ო ე ზ ი ა : I. შ ა გ ი ს ზ დ ვ ი ს ა დ შ ი . (ივ. კერესელიძისა) 1. — II. ა ზ შ ი ე ი ს შ ო შ ო ზ ე ბ ა 2. — III. IV. (გნაჟნა შაბაძე ერისთავისა.) 3. — III. უ შ ა დ უ რ ი , 5. — VI. ჩ ე მ ი ფ ი ქ ი , 5. — VII. კ ა ლ მ ი ს ა დ შ ი , 6. — VIII. ს ტ უ მ რ ო ბ ა , (თ. ინაკლი ღონთქიუანიძისა.) 7. —

ზ ზ ო ზ ა : I. ჩ ე მ ო უ ს ა ყ უ ა ზ დ ე ს ო გ ა ბ ზ ი ე ლ , (თ. დ. ციციშვილისა.) 9. —

ჭ ს წ ა ვ ლ ა ზ ე ლ ო ვ ნ ე ბ ა : I. ზ ე ტ ე რ გ ო უ ი ს ა ზ წ ე რ ა . ა ნ ბ ა ვ ი ზ ე ტ ე რ გ ო უ ი ს ა , ს ა ხ ლ თ ა ზ ბ ა ზ ჩ ა ბ ა ზ თ ა , (ვახტანგ ოზბედიანისა) 27. — II. ღ ა მ დ ე რ ი შ ე ს ი ტ უ ჯ ა გ ა უ რ ი ს გ ა მ ე დ ი ა ზ ე რ , (თ. ალ. ვახტანგისძისა.) 45. —

ს ს ჟ ა ზ ს ს ჟ ა ა ნ ბ ა ვ ი : I. თ ო ვ ლ ი ს შ ო ს ვ ლ ა გ ა ნ ტ ო რ ი ს ქ ა ლ ა ქ შ . ი . (ი. კ.) 49. —

— — —

ამა სალიტერატურო ეუვნადის «ც ი ს კ რ ი ს» მიმღებნი მსურველთა, შეუძლიანთ ინებონ მოქცევა თხოვნითა დედაქციაში, ქ. ტფილისს; თავადის ალექსანდრე ვახტანგისძის ჯამბაგუნიან ოზბედიანის სახლებში. ფასი თონბეცის წიგნისა, ესე იგი: ექთის წიგნისა, ექვსი შანეთი, ხალა შინ გაგზავნით შვიდნი შანეთი თეთნი ფული.